

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

veilige dijken • droge voeten • schoon water

Peilbesluit Kamerik-Teylingens

Toelichting

Ter inzage gelegen van 14 april 2025 t/m 25 mei 2025

Verantwoording

Titel: Toelichting peilbesluit Kamerik-Teylingens
Contactpers.: Ben Jonkman
Documentnr.: DM1931002
Versie: Eindversie HDSR
Datum: 14-03-2025

Inhoud

1	Waarom een nieuw peilbesluit?	4
1.1	Wat is een peilbesluit?	4
1.2	Visie peilbeheer	4
2	Het nieuwe peilbesluit in vogelvlucht	5
2.1	Wat betekent dit peilbesluit voor de peilen in het gebied?	5
2.2	Overige belangrijke punten in dit peilbesluit	5
2.3	Het plangebied	8
2.4	Maaiveldhoogte	10
2.5	Het watersysteem	11
3	Actualiteit van het peilbesluit	15
3.1	Resultaten toets op actualiteit	15
3.2	Administratieve correcties	15
4	Afweging van de peilen	17
4.1	Polder Mijzijde (KAM_001)	17
4.2	Hoogwatervoorzieningen Kamerikse wetering (KAM_002 t/m KAM_010)	18
4.3	Kamerik-Teylingens (KAM_011)	18
4.4	's Gravensloot (KAM_012 en KAM_013)	19
4.5	Groot-Houtdijk (KAM_014 t/m KAM_017)	19
4.6	Voorgesteld peilbesluit en peilbeheer	20
4.7	Veranderingen in waterpeil	22
4.8	Peilafwijkingen	24
5	Effecten van de nieuwe peilen	27
5.1	Drooglegging	27
5.2	Grondwater	28
5.3	Wateroverlast en waterbeschikbaarheid	28
5.4	Bodemdaling en broeikasgassen	29
5.5	Waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit	29
5.6	Weidevogels	29
5.7	Waterveiligheid	31
5.8	Cultuurhistorie en archeologie	31
5.9	Recreatie	31
5.10	Vaarwegbeheer	31
6	Verantwoordelijkheden waterbeheer	32
6.1	Wie doet wat in het waterbeheer?	32

6.2	Wat kunt u van het waterschap verwachten?	33
7	Inspraak en informatie	34
7.1	Inspraak	34
7.2	Het vervolg – wat gebeurt er na de inspraakperiode?	34
7.3	Beroep na vaststelling	34
7.4	Contact en informatie	34

1 Waarom een nieuw peilbesluit?

Dit is de toelichting op het nieuwe peilbesluit voor de polders Kamerik-Teylingens, Kamerik-Mijzijde, Groot-Houtdijk, 's-Gravensloot en diverse hoogwatervoorzieningen langs de Kamerikse Wetering. Met dit peilbesluit wordt het peilbeheer van deze gebieden geactualiseerd. Het vervangt het vorige peilbesluit voor dit gebied: peilbesluit Kamerik Teylingens 2007.

Uit de jaarlijkse actualiteitstoets is naar voren gekomen dat het peilbesluit op verschillende vlakken niet meer actueel is, waaronder de droogleggingsnormen en peilgebiedsindeling. Bovendien zijn sommige plannen uit het watergebiedsplan nooit uitgevoerd. Dit maakt een herziening noodzakelijk.

1.1 Wat is een peilbesluit?

Het waterschap is wettelijk verplicht een peilbesluit op te stellen en heeft een inspanningsverplichting om de vastgestelde waterpeilen te handhaven. Op grond van de Omgevingsverordening van de provincie dient het peilbesluit actueel te zijn. In een peilbesluit staat welk waterpeil het oppervlaktewater in een bepaald gebied heeft. De overige taken en verantwoordelijkheden rondom het waterbeheer kunt u teruglezen in hoofdstuk 6. Een peilbesluit bestaat uit:

- Een besluit over de te handhaven peilen (het peilbesluit);
- Een kaart waarop de begrenzing van het gebied is aangegeven (de peilbesluitkaart);
- Een toelichting op het besluit (dit document).

In deze toelichting leest u over het gebied, het watersysteem en wordt de afweging van de verschillende belangen beschreven, die heeft geleid tot dit besluit. Ook zijn de te verwachten effecten van het peilbesluit op de diverse betrokken belangen beschreven.

1.2 Visie peilbeheer

De Beleidsnota Peilbeheer 2019 legt de uitgangspunten vast die het waterschap hanteert bij het opstellen van een peilbesluit. Het langetermijndoel van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is een duurzaam en robuust watersysteem dat:

- De huidige gebruiksfuncties faciliteert;
- Bestand is tegen klimaatveranderingen;
- Aansluit bij maatschappelijke opgaven;
- In het veenweidegebied de bodemdaling vermindert met 50% in 2030;
- Bijdraagt aan de realisatie van doelen voor ecologie en gebruikers van het watersysteem;
- Op lange termijn een voorspelbare kostenontwikkeling heeft.

2 Het nieuwe peilbesluit in vogelvlucht

2.1 Wat betekent dit peilbesluit voor de peilen in het gebied?

Een groot deel van het gebied rond Kamerik heeft een veenbodem. Daardoor heeft het te maken met bodemdaling. De peilen in dit peilbesluit zijn gericht op het remmen van de bodemdaling en CO₂-uitstoot van de veenondergrond. In de agrarische peilgebieden met een veenbodem wordt gestreefd naar een (zomer)drooglegging van 40 cm, passend bij de uitgangspunten van de Regionale Veenweide Strategie.

In de meeste peilgebieden zal het waterpeil niet of nauwelijks veranderen ten opzichte van de praktijksituatie. Wat er wel verandert in de praktijk, is weergegeven in Figuur 2.

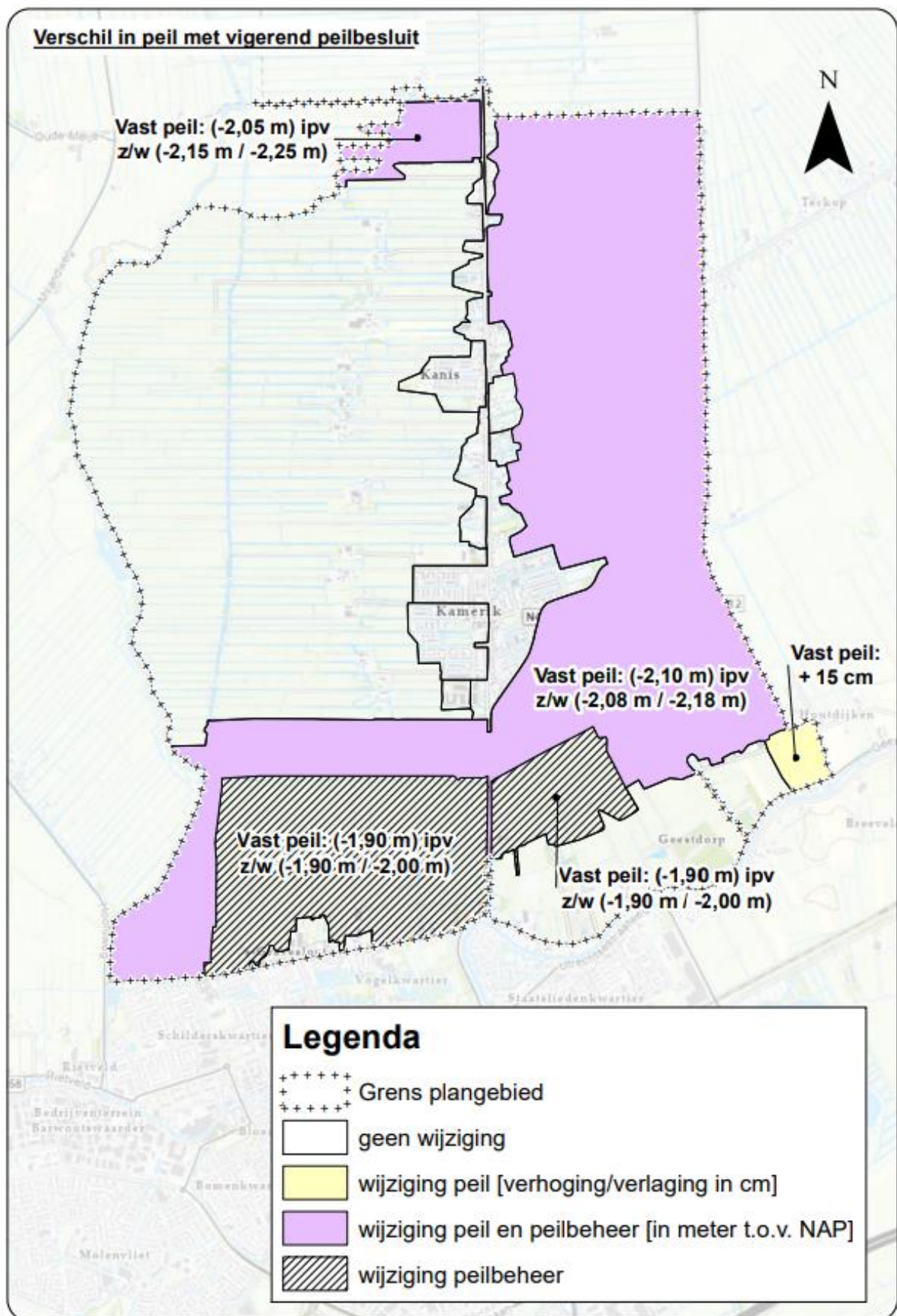
Bij 's-Gravensloot wordt het waterpeil met 10 cm verlaagd vanwege klachten over wateroverlast in de lageregelegen delen. Dit lagere peil blijft binnen de geldende droogleggingsnormen. Bij Groot-Houtdijk wordt het seizoensgebonden peilbeheer beëindigd en jaarrond het voormalige zomerpeil gehandhaafd. Een vast peilbeheer bevordert zowel de waterkwaliteit als de stabiliteit van de oevers.

Vergeleken met het vorige peilbesluit zijn de belangrijkste wijzigingen dat er wordt overgestapt van seizoensgebonden peil naar een vast peil, zoals weergegeven in Figuur 1.

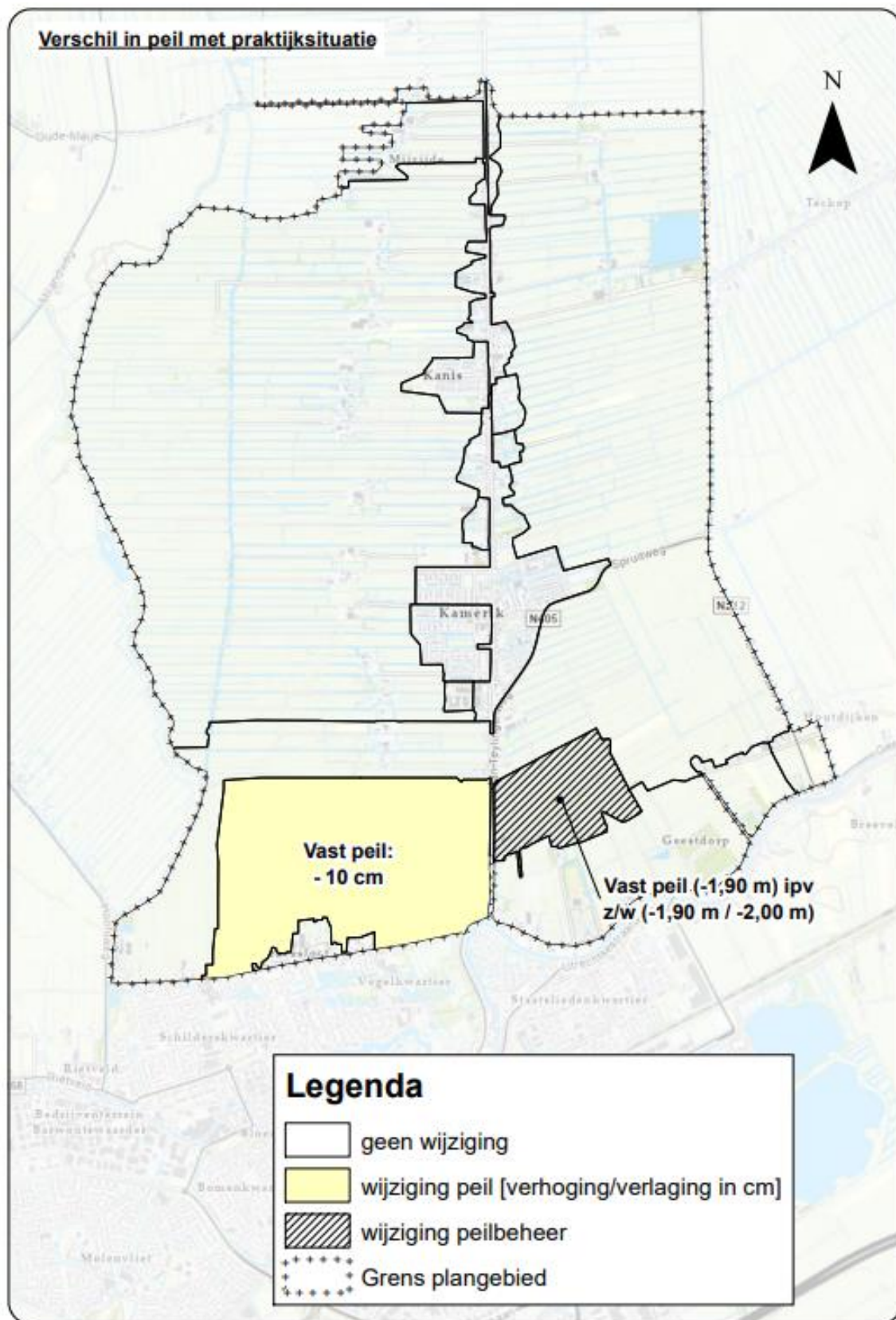
Voor 's-Gravensloot en Groot-Houtdijk blijft het zomerpeil als vast peil gehandhaafd. Voor Kamerik-Teylingens wordt een vast peil ingevoerd, gelijk aan de huidige praktijk. Voor de hoogwatervoorziening Mijzijde 161 t/m 164 wordt een hoger vast peil vastgesteld, dat overeenkomt met de huidige situatie. Ten slotte wordt het peil voor Klein-Houtdijk verhoogd, eveneens gelijk aan de praktijk.

2.2 Overige belangrijke punten in dit peilbesluit

- In dit peilbesluit is geen peilindexering opgenomen. In het vorige peilbesluit was vastgelegd dat het waterpeil in vier peilgebieden, na realisatie van de maatregelen uit het inrichtingsplan van het Watergebiedsplan Kamerik en Kockengen en na de gefaseerde aanpassing van het peil, verlaagd zou worden om de verwachte maaiveldddaling te volgen. Dit systeem bleek niet goed te werken. Voortaan wordt het peilbesluit geactualiseerd wanneer de drooglegging niet meer passend is doordat bijvoorbeeld de bodem gedaald is.
- In het vorige peilbesluit waren de hoogwatervoorzieningen langs de Kamerikse Wetering, de Wetering Noordzijde Houtkade en 's-Gravensloot nog niet aangelegd. De hoogwatervoorzieningen waren wel als schets ingetekend op de peilbesluitkaart. Inmiddels zijn de hoogwatervoorzieningen aangelegd en staan ze op de kaart zoals ze er daadwerkelijk liggen.
- In het Watergebiedsplan Kamerik en Kockengen waren er plannen om waterplas De Eend te isoleren. De plas was daarom als apart peilgebied vastgelegd in het peilbesluit uit 2007. Onder meer vanuit waterkwaliteitsredenen is deze isolatie niet wenselijk. Daarom is de inrichting van dit peilgebied nooit uitgevoerd en vormt De Eend in dit peilbesluit geen eigen peilgebied meer.
- In het vorige peilbesluit stonden 12 peilgebieden. In dit peilbesluit worden dat er 17. Dit verschil komt vooral doordat de hoogwatervoorziening langs de lintbebouwing in het peilbesluit uit 2007 nog niet bestond en met grove lijnen was ingetekend. Er werd destijds rekening gehouden met 3 grote hoogwatervoorzieningen. In de praktijk zijn er 9 kleinere hoogwatervoorzieningen aangelegd. Deze worden nu als losse peilgebieden opgenomen in dit peilbesluit.
- In dit peilbesluit is een sturingsmarge opgenomen, zodat het waterschap het waterpeil bij langdurig natte of droge periodes tijdelijk met maximaal 10 cm kan verlagen of verhogen. In het vorige peilbesluit ontbrak deze flexibiliteit.

Figuur 1 Kaart met daarop aangegeven hoe het peil verschilt met het vigerende peilbesluit uit 2007

Figuur 2 Kaart met daarop aangegeven hoe het peil verschilt met de praktijksituatie in 2025

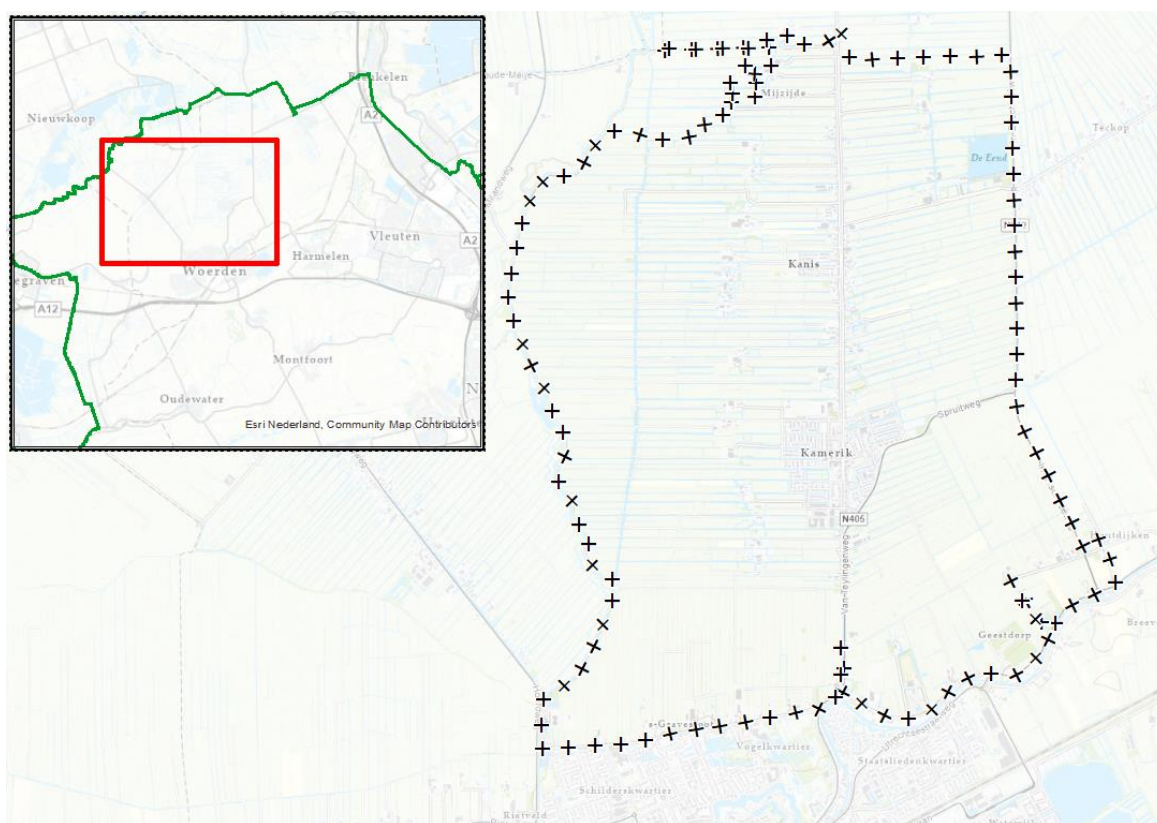
Gebiedsbeschrijving

De kenmerken van het gebied, de aanwezige functies en (maatschappelijke) ontwikkelingen spelen een belangrijke rol bij het peilbeheer en de peilafwegingen, die later in deze toelichting worden besproken. In dit hoofdstuk worden de relevante kenmerken voor deze peilafwegingen toegelicht.

2.3 Het plangebied

Het plangebied (zie Figuur 3) ligt ten noorden van Woerden, aan de noordzijde van de Oude Rijn, en valt volledig binnen de gemeente Woerden in de provincie Utrecht. Het omvat de dorpskernen van Kamerik en Kanis, samen met enkele omliggende polders, en beslaat een oppervlakte van ongeveer 1.032 hectare.

De grenzen van het gebied worden gevormd door de wetering Grecht in het westen, 's-Gravesloot en de Oude Rijn in het zuiden, de N212 (Ir. Enschedeweg) in het oosten en de polder Oud-Kamerik in het noorden.

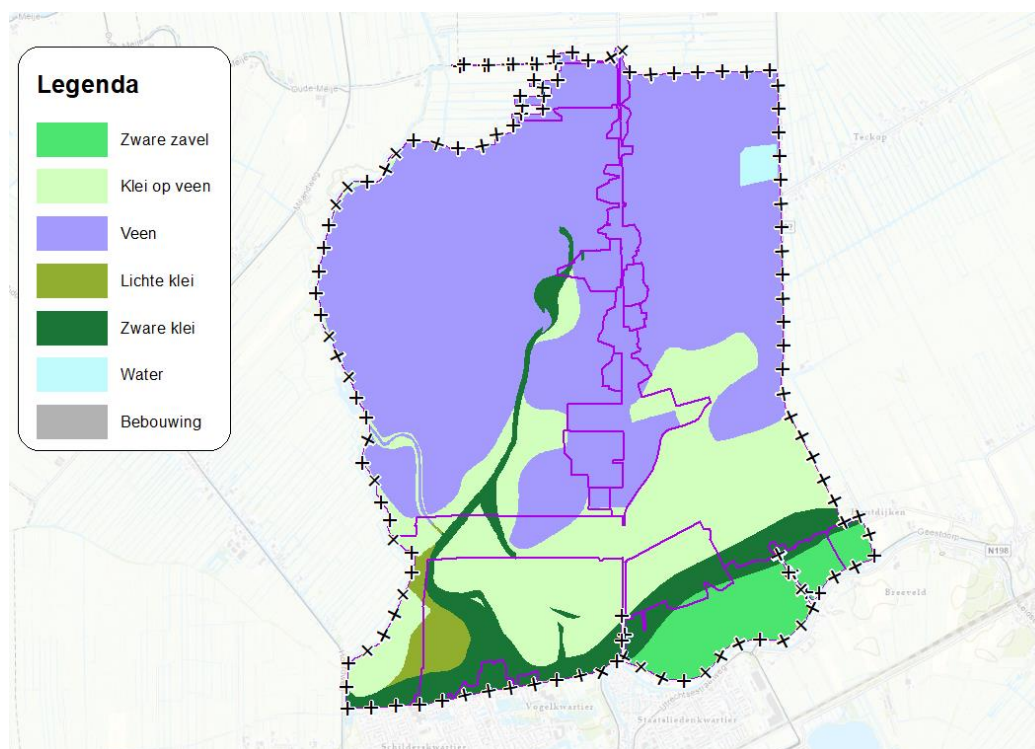
Figuur 3 Het plangebied

De belangrijkste functies in het gebied zijn bebouwing en landbouw (grasland) ten behoeve van veehouderij. In het midden van het plangebied ligt van noord naar zuid een bebouwingslint, waarin de dorpskernen van Kamerik en Kanis liggen. De meeste bebouwing ligt in een hoogwatervoorziening, die in de periode 2007-2021 zijn aangelegd.

Het plangebied maakt onderdeel uit van het Nationaal Landschap Groene Hart. Het gebied Zegveld - Kamerik – Kockengen is een schoolvoorbeeld van een cope-ontginningslandschap uit de 12^e eeuw, met zeer regelmatige ontginning die onder centrale regie is uitgevoerd. Dit gebied vormt het grootste aaneengesloten complex daarvan in Nederland. De veenontginning is uniek binnen Europa, met vaste

dieptematen, een regelmatig patroon van (vaak verbrede) sloten, en (dwars)kaden en boerderijlinten met oriëntatie op de ontginningsbasis. In het plangebied is de verkaveling structuur te herkennen aan het slotenpatroon dat vanuit het bebouwingslint naar het oosten/westen gaat, en in het zuiden een noord-zuid-patroon kent. De bebouwing bestaat vaak uit monumentale boerderijen.

Er zijn geen aangewezen Natura 2000-gebieden in het plangebied, maar een groot deel van de Grechtkade valt wel onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN)-gebied *Kamerikse Nessen*. Deze kade valt onder de NNN-categorie 'overig', die niet is bedoeld voor natuur, te ontwikkelen natuur of agrarisch gebied, maar voor gebieden met bebouwing etc. Vrijwel heel het plangebied is aangemerkt als weidevogelgebied. Alleen de dorpskernen van Kamerik en Kanis, plas De Eend en een grondwaterwinbedrijf in het zuidwesten bij 's Gravesloot vallen erbuiten. Sommige delen zijn aangewezen als algemeen weidekernvogelgebied, andere delen behoren bij het grutto-aanvalsplan. Ten westen van de Van Teylingenweg zijn enkele delen van de hoogwatervoorzieningen aangewezen als purperreiger-gebieden. Het hele gebied is gemarkeerd als zwarte sterng gebied.

Figuur 4 Bodemopbouw van het plangebied

De bodemopbouw is medebepalend voor het gedrag van het waterpeil. In **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** is de bodemopbouw weergegeven. Het noordelijke gedeelte van het plangebied bestaat uit veengrond (weideveengronden). De zuidelijke helft heeft een klei- of klei-op-veen-bodem, met een strook zware zavel tegen de Oude Rijn aan. Deze verschillende bodemsoorten laten zich ook zien op de maaiveldhoogtekaart (Figuur 5): het zuidelijke kleiige gebied ligt hoger dan het venige noorden.

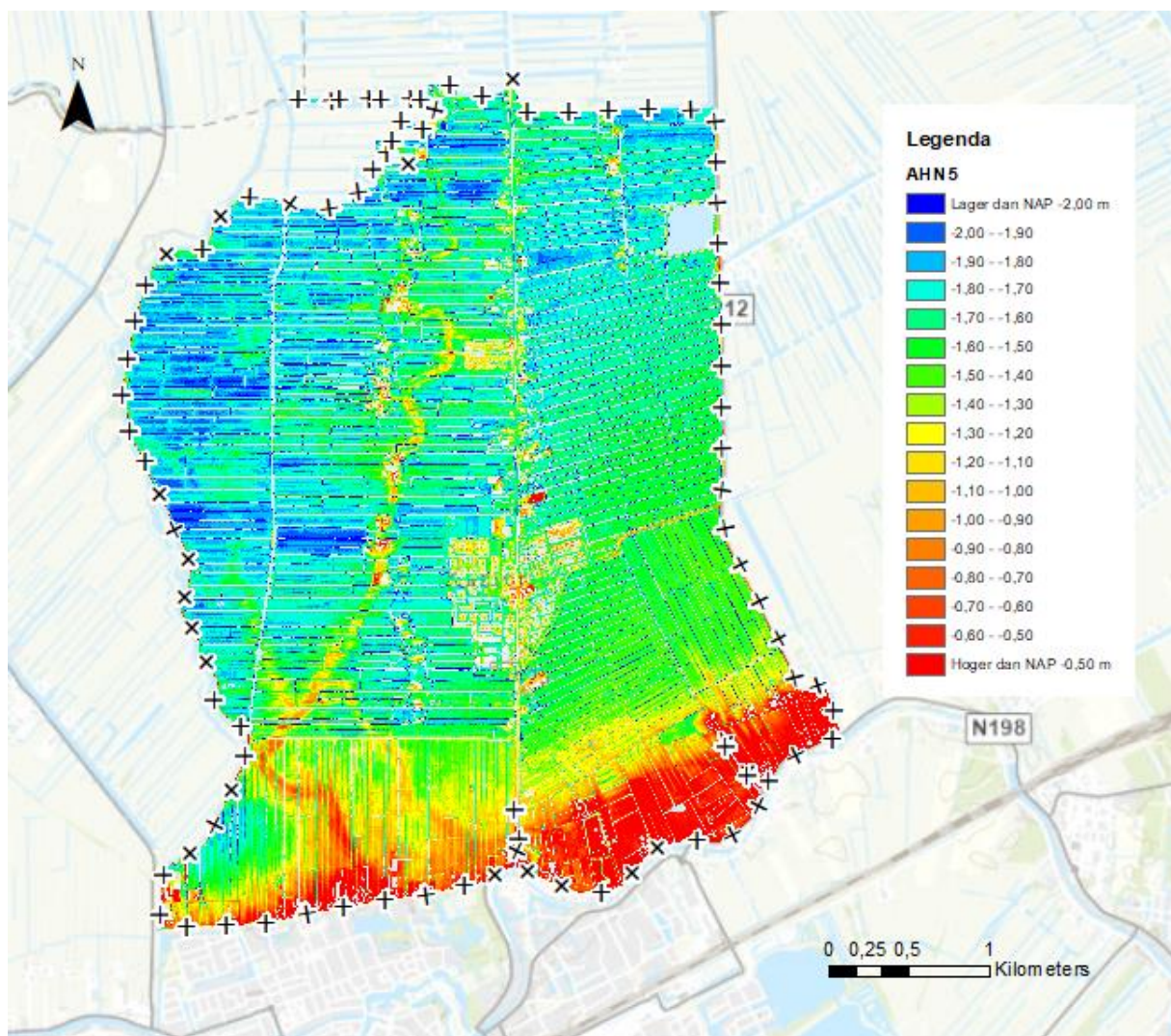
Door de veenbodem heeft Kamerik-Teylingens te maken met bodemdaling. Het waterschap heeft de ambitie om de bodemdaling in veengebieden in 2030 met 50% te remmen. In hoofdstuk 6.4 worden de effecten van dit peilbesluit op de onder andere de bodemdaling toegelicht. Bodemdaling is een maatschappelijk opgave, waarbij iedereen een eigen verantwoordelijk heeft. In de Beleidsnota Peilbeheer 2019 zijn uitgangspunten vastgesteld hoe het waterschap invulling geeft aan deze ambitie.

2.4 Maaiveldhoogte

Voor de bepaling van de maaiveldhoogte is de recentste versie van het Actueel Hoogtebestand Nederland gebruikt: AHN5. De metingen hiervoor zijn gedaan in 2023. De verschillende bodemtypen vertalen zich in duidelijke hoogteverschillen. In Figuur 5 is dit goed te zien: het gebied loopt af van de hoge oeverwallen in het zuiden naar de lagere veengronden in het noorden. Op de hoge kleigronden in het zuiden ligt het maaiveld rond -0,40 m t.o.v. NAP. Naarmate de afstand tot de Oude Rijn groter wordt neemt de maaiveldhoogte af. In het noorden van Kamerik-Teylingens ligt het maaiveld rond de -1,90 m t.o.v. NAP. De kleiruggen komen ook terug in de maaiveldhoogte bij 's-Gravesloot. Doordat de klei niet inklinkt maar de veenbodem wel, blijven deze gebieden hoger liggen.

Gemiddelde en mediaan

Het bepalen van de maaiveldhoogte van een gebied kan op een aantal wiskundige manieren. In dit peilbesluit is gewerkt met de mediaan. Dat is de middelste waarde van een groep getallen die wordt gerangschikt op grootte. Extreme waarden beïnvloeden het resultaat van de mediaan minder dan bij een bepaling van het wiskundige gemiddelde.

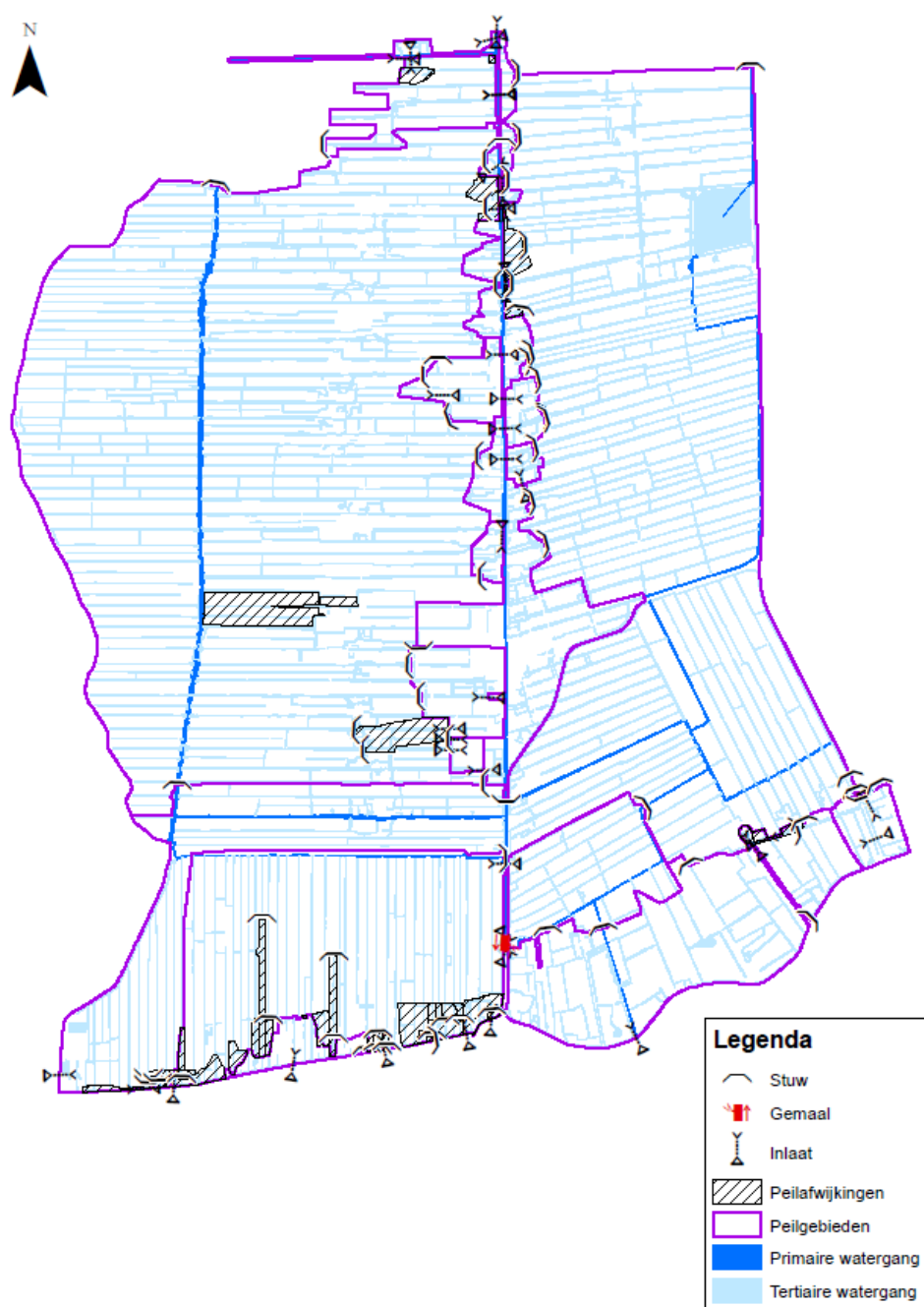
Figuur 5 Maaiveldhoogte plangebied (gebaseerd op Actueel Hoogtebestand Nederland – AHN5)

2.5 Het watersysteem

Waterhuishoudkundig gezien maakt het plangebied deel uit van het boezemsysteem van de Oude Rijn. In Figuur 6 wordt het watersysteem overzichtelijk weergegeven. Het gebied bevat één gemaal: gemaal Kamerik Teylingens, dat afwatert op de Oude Rijn. Een deel van het plangebied voert water af naar het noorden via Oud-Kamerik en Kamerik-Mijzijde naar gemaal Oud-Kamerik.

De polder Kamerik-Teylingens heeft verschillende aanvoerpunten. Op diverse locaties wordt water ingelaten vanuit de Grecht. Daarnaast zijn er inlaten bij 's-Gravensloot, de Oude Rijn en de Teckopsche Molenvliet. In tijden van droogte kan gemaal Kamerik-Teylingens ook water inlaten vanaf de Oude Rijn.

Om het gebied te beschermen tegen overstromingen liggen er regionale keringen langs de Grecht en bij de Oude Rijn.

Figuur 6 Watersysteem

Grondwater

De grondwaterstand varieert door het jaar heen onder invloed van neerslag en verdamping en is over het algemeen in de winter hoger (door een neerslagoverschot) en in de zomer lager (door een verdampingoverschot). Een deel van de neerslag voert direct af via het gemaal en een deel infiltreert in de bodem en komt dan vertraagd tot afvoer.

Gemiddeld liggen de laagste grondwaterstanden in het gebied tussen de 60 en 90 cm onder het maaiveld. Naar het zuiden toe richting de Oude Rijn, waar het maaiveld hoger ligt, ligt de gemiddelde laagste grondwaterstand tussen de 110 en 150 cm onder het maaiveld.

De hoogste grondwaterstand ligt op veel plekken minder dan 20 centimeter onder het maaiveld. In de hoger gelegen locaties (voornamelijk in het klei- en zavelgebied) ligt de gemiddelde hoogste grondwaterstand dieper, tussen de 70 en 100 cm onder het maaiveld.

Gemiddeld is er in het plangebied sprake van lichte infiltratie, met een maximum van 0,5 mm per dag in het grootste deel van het gebied. In het zuidwesten, waar de Grecht en 's Gravensloot elkaar kruisen, is de meeste infiltratie te zien. Dit komt door een drinkwaterbedrijf dat daar gevestigd is en grondwater onttrekt. In het noorden van het gebied wordt de infiltratie gestimuleerd door de lager gelegen agrarische en natuurgebieden in het noordwesten, die een grondwaterstroming in die richting veroorzaken. Kwel is alleen te vinden in het oosten van het plangebied, met een maximum van 0,5 mm per dag.

Wateroverlast en waterbeschikbaarheid

Het waterschap toetst het watersysteem aan de gebiedsnormen waterkwantiteit. Het watersysteem van Kamerik-Teylingens voldoet aan de provinciale normen voor wateroverlast (toetsing 2016), waardoor er geen wateroverlastopgave is in dit gebied. In 2025 worden de wateropgaven opnieuw bepaald op basis van nieuwe klimaatscenario's.

Op dit moment is er voldoende wateraanvoer om het oppervlaktewater op peil te houden. Wel hebben ontwikkelingen zoals klimaatverandering en bodemdaling invloed op het functioneren van het watersysteem.

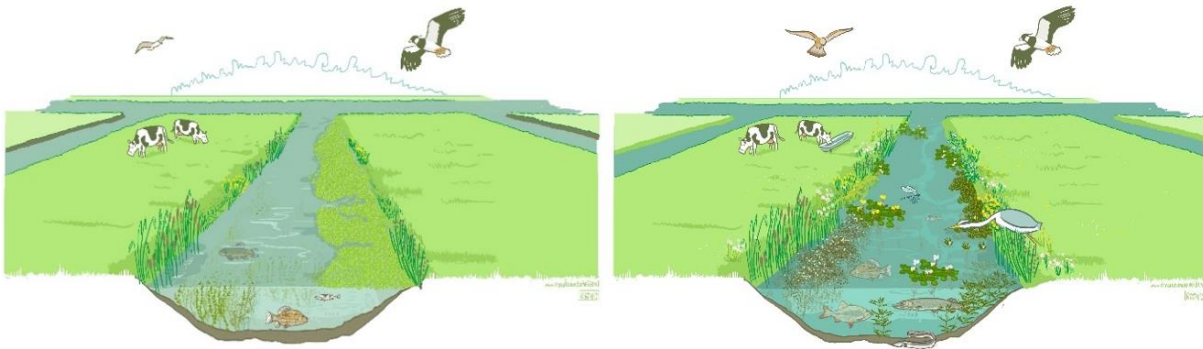
Waterkwaliteit en biodiversiteit

In het plangebied liggen geen watergangen die zijn aangewezen als waterlichaam in de Europese Kaderrichtlijn Water (EKRW). Zij vallen allemaal in de categorie *overig water*. De Oude Rijn, waar vandaan water wordt ingelaten en waarop wordt afgewaterd, is echter wel een KRW-waterlichaam.

Het water in Kamerik-Teylingens wordt nu geclassificeerd als "zichtbaar". Het doel voor 2027 is om de waterkwaliteit zodanig verbeterd te hebben dat de categorie "levendig" is, zoals weergegeven in Figuur 7. Een belangrijk knelpunt voor het gebied is dat de concentratie nutriënten te hoog is - met name fosfor. Daarnaast kunnen de inrichting en het ecologisch beheer verbeterd worden.

Om de waterkwaliteit en biodiversiteit te verbeteren moet worden gestreefd naar meer natuurlijk beheerde oevers. Verder kunnen er stappen gezet worden door de emissie van fosfaat te verminderen, bijvoorbeeld door bufferstroken aan te leggen en meer inzet op de ontwikkeling van diverse water- en oeverplanten.

In de kleinere oppervlaktewateren, ook wel het overig water genoemd, formuleren we als waterschap samen met gebiedspartners zelf de doelen en maatregelen. De voortgang hiervan rapporteren we aan de provincie. Met de doelen voor het overig water werken we aan de leefbaarheid van ons beheergebied door de ecologie en biodiversiteit te verbeteren. Daarnaast is het voor de grote waterlichamen belangrijk dat ook de haarvaten van het watersysteem van goede kwaliteit zijn.

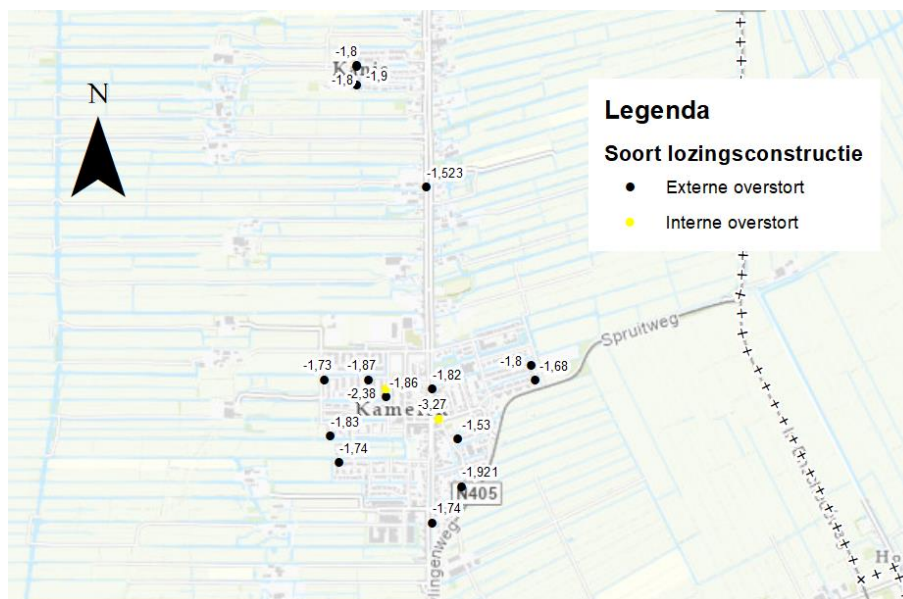

Figuur 7 Streefbeeld "zichtbaar" en "levendig" voor overig water in het veenweidegebied

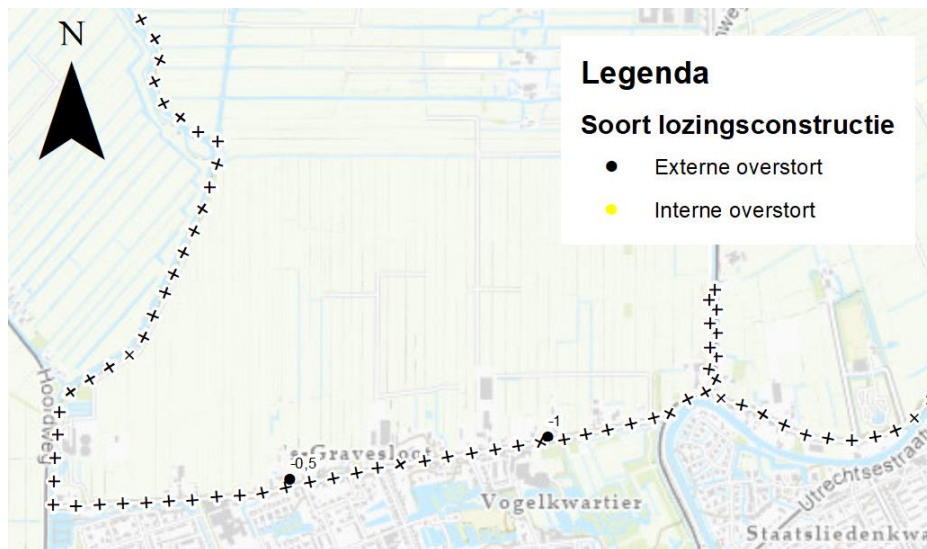
In het peilbesluitgebied zijn twee vispassages aanwezig. Ze liggen allebei in het peilgebied Kamerik-Teylingens (KAM_010). Eén bevindt zich op de grens van dit peilgebied en Kamerik-Mijzijde, de ander ligt bij gemaal Kamerik Teylingens, bij de overgang naar de boezem van de Oude Rijn.

Riooloverstorten

In Kamerik en Kanis, evenals het bebouwingslint bij 's-Gravensloot, liggen verschillende riooloverstorten (Figuur 8 en Figuur 9). Het betreft vrijwel allemaal externe overstorten.

Figuur 8 Lozingspunten in het plangebied. De cijfers geven de hoogte van de overstortdrempels aan in m t.o.v. NAP

Figuur 9 Lozingspunten in het zuiden van het plangebied. De cijfers geven de hoogte van de overstordrempels aan in m t.o.v. NAP

3 Actualiteit van het peilbesluit

Vanuit de Omgevingsverordening Provincie Utrecht (2024) heeft het waterschap de taak om ervoor te zorgen dat een peilbesluit actueel is. In de verordening staat dat daarvoor in elk geval rekening moet worden gehouden met veranderingen in de omstandigheden ter plaatse en ook in de aanwezige functies en belangen.

Actualiteitstoets

Het waterschap heeft een (grotendeels) geautomatiseerde methodiek waarmee jaarlijks inzichtelijk wordt gemaakt hoe actueel het peilbeheer is in het beheergebied van het hoogheemraadschap. Een peilgebied is actueel als het vastgelegde peil en peilbeheer in de praktijk in normale situaties goed uitvoerbaar zijn. Ook is het toegesneden op de omstandigheden ter plaatse als de aanwezige functies en belangen, en voldoet het aan de Beleidsnota Peilbeheer 2019.

3.1 Resultaten toets op actualiteit

Bij de actualiteitstoets van het peilbesluit Kamerik Teylingens 2007 is het volgende geconstateerd:

- Er zijn een aantal niet-actuele peilgebieden doordat er in de praktijk een ander peil(beheer) wordt gevoerd. Voor deze peilgebieden is, net als voor de overige peilgebieden, een nieuwe peilafweging gemaakt, die in dit nieuwe peilbesluit worden vastgelegd.
- Het in 2007 geplande peilgebied 8a-3 is niet gerealiseerd.
- De destijds geplande hoogwatervoorziening langs de Kamerikse wetting (peilgebied 8b-1) was in het vigerende peilbesluit opgenomen. De plannen zijn anders uitgevoerd, waardoor het geplande peilgebied uit meerdere peilgebieden bestaat, met diverse peilen.
- In het peilbesluit Kamerik Teylingens 2007 zijn peilfasering en peilindexering opgenomen, en ontbreekt een beheer- en sturingsmarge. Met dit nieuwe peilbesluit is dit aangepast om aan te sluiten bij andere waterschapsdoelen en/of maatschappelijke opgaven zoals het remmen van de bodemdaling en het zorgen voor een robuust en klimaatbestendig watersysteem.
- De actuele peilgebieden zijn getoetst aan het huidige beleid.

Naast het uitvoeren van de actualiteitstoets heeft het waterschap in de periode 2021-2024 knelpunten opgehaald bij grondbezitters en -gebruikers.

3.2 Administratieve correcties

Bij een nieuw peilbesluit of een wijziging van het peilbesluit worden ook eventuele administratieve correcties meegenomen en vastgelegd. Het gaat om veranderingen in de peilen en grenzen van het peilgebied door actuelere gegevens (of een verbetering in registratie van gegevens) en/of peilschaalcorrecties. Deze administratieve correcties hebben geen invloed op de afspraken en het peilbeheer zoals vastgelegd in het peilbesluit en leiden niet tot verandering in de situatie voor belanghebbenden.

Voor het peilbesluit Kamerik-Teylingens gaat het om de volgende administratieve correcties:

1. Peilgebiedsgrenzen
Alle grenzen van de peilgebieden zijn gebaseerd op het beheerregister. Deze betere gegevens geven kleine grenscorrecties bij de peilgebieden. Buiten geeft dit geen veranderingen.
2. Deelgebied Groot-Houtdijk
In het geval van peilgebied 10d (wordt KAM_017 in het nieuwe peilbesluit) gaat het om een grotere grenscorrectie. Er blijkt een verbinding te zitten onder de Ir. Enschedeweg door die

ten tijde van het vorige peilbesluit niet bekend was. De westelijke grens van dit peilgebied ligt daardoor niet bij de Ir. Enschedeweg, maar zo'n 130 meter ten westen ervan. De sloten rond het woonwagenkamp aan Geestdorp vallen dus ook in dit peilgebied, en niet in het peilgebied 8f (in het nieuwe peilbesluit KAM_016), zoals in het vigerende peilbesluit.

3. Vervallen peilgebieden

Peilgebied 8a-3 uit het vigerende peilbesluit is nooit gerealiseerd.

4. Niet ingetrokken oud peilbesluit

Bij het invoeren van het peilbesluit Kamerik Teylingens 2007 is een van de voorgaande peilbesluiten, Groot-Houtdijk (hoog) uit 1994, niet ingetrokken. Dat wordt met ingang van dit nieuwe peilbesluit alsnog gedaan.

4 Afweging van de peilen

Voor alle peilgebieden is een nieuwe peilafweging gemaakt. Om te komen tot een passend peil voor een bepaald gebied, wordt rekening gehouden met de bestaande situatie, knelpunten, beleidsdoelen en de uitgangspunten van het waterschap. Aan de hand hiervan is een afweging gemaakt van de meest wenselijke oplossing. Deze vormt de basis voor het ontwerp van het peilbesluit.

Bij het tot stand komen van een peilbesluit, wordt gezocht naar een peil dat:

- Zo goed mogelijk de huidige gebruiksfuncties faciliteert;
- Voldoet aan de droogleggingsnormen;
- Aansluit bij maatschappelijke vraagstukken;
- Rekening houdt met de wensen in het gebied;
- Binnen acceptabele kosten mogelijk is (doelmatigheid).

Doorgaans kunnen knelpunten op meerdere manieren worden opgelost. Onder andere door wijzigingen in:

- De grootte van de peilgebieden;
- Het type peilbeheer;
- Het waterpeil.

Een (voorgenomen) handelwijze is doelmatig of efficiënt als de betreffende inspanningen en uitgaven daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel en de kosten in verhouding staan tot de opbrengsten.

Op de volgende pagina's wordt voor de verschillende deelgebieden beschreven welke peilafwegingen er zijn gemaakt en voor welk peil(beheer) is gekozen.

4.1 Polder Mijzijde (KAM_001)

De polder Mijzijde bestaat vooral uit agrarisch grasland met een veenbodem. Er liggen ook enkele boerderijen in, die vaak op een kleirug gebouwd zijn. Deze kleirug ligt aanzienlijk hoger dan het omliggende veengebied, dat te maken heeft met bodemdaling. Om de bodemdaling te remmen wordt in dit peilgebied gekozen voor een mediane zomerdrooglegging in het veengebied van 40 cm, passend bij de uitgangspunten van de Regionale Veenweiden Strategie Utrechtse Veenweiden. In de praktijk komt dit erop neer dat het waterpeil in de zomer niet verandert ten opzichte van de situatie van de afgelopen jaren (-2,15 m t.o.v. NAP).

De meeste boeren in de polder geven aan dat ze een voorkeur hebben voor een seizoensgebonden waterpeil, met een hoger zomerpeil en een lager winterpeil. Het nieuwe waterpeil wordt daarom -2,15 m t.o.v. NAP in de zomer en -2,25 m t.o.v. NAP in het winterhalfjaar. In (extreem) natte of droge situaties kan het waterschap tijdelijk gebruik maken van de nieuwe sturingsmarge, die ervoor zorgt dat het waterpeil maximaal 10 cm wordt aangepast ten opzichte van het peilbesluitpeil (zie ook alinea 4.6: Marges).

Flexibel peilbeheer is overwogen voor dit peilgebied, maar vanwege de agrarische functie wordt dit niet als wenselijk gezien.

Er is een strook aanwezig in dit peilgebied met mogelijke archeologische waarden in de bodem, maar er wordt geen negatief effect verwacht voor de bodemschatten omdat het peil niet verandert door dit peilbesluit.

In het peilbesluit Kamerik Teylingens (2007) was peilindexering opgenomen voor dit peilgebied. Indexering is niet meer in lijn met het huidige beleid van het waterschap. In dit peilbesluit wordt daarom geen indexering opgenomen.

4.2 Hoogwatervoorzieningen Kamerikse wetering (KAM_002 t/m KAM_010)

Een groot deel van de bebouwing in het peilbesluitgebied ligt in de acht collectieve hoogwatervoorzieningen langs de Kamerikse Wetering. Het gaat om de dorpskernen Kamerik en Kanis, maar ook losse boerderijen aan de Mijzijde en Van Teylingeweg. Deze hoogwatervoorzieningen zijn ingericht om een relatief hoger waterpeil te kunnen hanteren in bebouwd gebied, terwijl het waterpeil in de naastgelegen agrarische polders lager ligt.

In het vigerende peilbesluit uit 2007 waren deze hoogwatervoorzieningen nog niet aangelegd, maar wel alvast ingetekend op de kaart als drie peilgebieden. In de praktijk zijn er meer deelgebieden aangelegd.

Er is per hoogwatervoorziening gekeken welk peil passend zou zijn. Daarbij is rekening gehouden met de ligging en inrichting van de hoogwatervoorziening, de bebouwing, hoelang geleden de hoogwatervoorziening is aangelegd en de uitgangspunten zoals beschreven in de Beleidsnota Peilbeheer 2019, zoals peilaanpassing voor de maaiveld daling.

4.3 Kamerik-Teylingens (KAM_011)

Peilgebied Kamerik-Teylingens is een polder-peilvak dat agrarisch wordt gebruikt. Het gaat met name om grasland voor (melk)vee. Er staan ook enkele boerderijen/woningen in, waarvan een deel in particuliere hoogwatervoorzieningen.

Ongeveer de helft van het peilgebied heeft een veenbodem, en een groot deel van de andere helft bestaat uit klei-op-veen. Het gebied is dus erg gevoelig voor bodemdaling. Het peilgebied kent een flink verschil in maaiveldhoogte, waarbij het zuiden, tegen Woerden aan, zo'n 60 cm hoger ligt dan het uiterste noorden van het gebied. Door bodemdaling in het veengedeelte zal dit verschil met de loop der jaren geleidelijk groter worden.

Opsplitsen

In het watergebiedsplan Kamerik & Kockengen (2007) is dit peilgebied ontworpen als drie peilgebieden. Het gebied zou worden opgesplitst ter hoogte van de Spruitweg, waardoor een noordelijk laaggelegen veenpeilgebied zou ontstaan en een zuidelijk hoger gelegen klei-op-veengebied. Daarnaast zou waterplas De Eend een apart peilgebied vormen, in te richten als seizoenswaterberging. In de praktijk zijn deze drie peilgebieden nooit gerealiseerd. Het afscheiden van De Eend blijkt praktisch moeilijk uitvoerbaar en levert daarnaast negatieve gevolgen op voor de recreatie (o.a. kanoërs die gebruik maken van de plas). Ook was een van de doelen van het inrichten van een apart peilgebied om de waterkwaliteit te verbeteren en de hoeveelheid blauwalg te verminderen. De laatste jaren is de hoeveelheid blauwalg in de plas al flink verminderd, waardoor die noodzaak ook minder is.

Er is uitgebreid onderzocht of het nog wenselijk en noodzakelijk is om het gebied op te splitsen in een noordelijk veengebied en een zuidelijk klei-op-veengebied. Het beleid is veranderd sinds het watergebiedsplan is vastgesteld, waardoor de uitgangspunten voor het streven naar een robuust watersysteem en droogleggingsnormen anders zijn.

Na een gebiedsproces is besloten om de opsplitsplannen uit 2007 niet uit te voeren. Voor KAM_011 wordt de praktijksituatie vastgelegd in dit peilbesluit. De peilgebiedsgrenzen blijven zoals ze nu zijn en het peil wordt -2,10 m t.o.v. NAP met een vast peilbeheer. Tijdens het gebiedsproces kwam naar voren

dat veel gebruikers tevreden zijn met dat peil en ook de voorkeur hebben voor een peil dat jaarrond constant is, in tegenstelling tot een seizoensgebonden peil met een hoger peil in de lente/zomer dan in de herfst/winter. Een vast peil is ook beter voor de stabiliteit van de slootkanten en het remmen van bodemdaling dan een zogeheten zomer- en winterpeil.

Flexibel peilbeheer is overwogen voor dit peilgebied, maar vanwege de agrarische functie wordt dit niet als wenselijk gezien.

Er is een kleine strook aanwezig in dit peilgebied met mogelijke archeologische waarden in de bodem, maar er wordt geen negatief effect verwacht voor de bodemschatten omdat het peil niet verandert door dit peilbesluit.

In het peilbesluit Kamerik Teylingens (2007) was peilindexering opgenomen voor dit peilgebied. Indexering is niet meer in lijn met het huidige beleid van het waterschap. In dit peilbesluit wordt daarom geen indexering opgenomen.

4.4 's Gravensloot (KAM_012 en KAM_013)

Het deelgebied 's Gravensloot bestaat uit twee peilgebieden: het agrarische KAM_012 en de collectieve hoogwatervoorziening KAM_013. KAM_012 bestaat voornamelijk uit weiden die gebruikt worden voor (melk)veehouderij. Er ligt ook losse bebouwing in, maar deze bebouwing is vaak opgenomen in particuliere hoogwatervoorzieningen.

De bodem van het deelgebied bestaat uit klei-op-veen en klei. Het maaiveld van het gebied helt naar het noorden; het klei-op-veen-gedeelte ligt lager dan het kleigedeelte.

In het peilbesluit uit 2007 bestond KAM_012 uit twee gebieden. Deze hadden peilen van -1,90 m t.o.v. NAP (zomer) en -2,00 m t.o.v. NAP (winter), en een nog nader te bepalen vast peil tussen -0,70 m t.o.v. NAP en -1,90 m t.o.v. NAP. In de praktijk is deze scheiding nooit gerealiseerd en is het één gebied met een vast peil van -1,80 m t.o.v. NAP.

Voor KAM_012 wordt het waterpeil met 10 centimeter verlaagd naar -1,90 m t.o.v. NAP. Daarmee wordt de drooglegging vergroot. Dat past nog steeds binnen de normen zoals vastgelegd in de Beleidsnota Peilbeheer (2019) en geeft iets meer 'lucht' in de lager gelegen, nattere percelen.

Flexibel peilbeheer is overwogen voor dit peilgebied, maar vanwege de agrarische functie wordt dit niet als wenselijk gezien.

In het peilbesluit Kamerik Teylingens (2007) was peilindexering opgenomen voor KAM_012. Indexering is niet meer in lijn met het huidige beleid van het waterschap. In dit peilbesluit wordt daarom geen indexering opgenomen.

Het in 2007 vastgelegde peil voor hoogwatervoorziening KAM_013 is -0,70 m t.o.v. NAP, gelijk aan het waterpeil ten zuiden van 's Gravensloot. In de praktijk is het peilgebied kleiner dan het peilgebied in peilbesluit uit 2007 en is het waterpeil lager: -0,95 m t.o.v. NAP. Dit waterpeil past bij de situatie en wordt daarom formeel vastgelegd in dit peilbesluit.

4.5 Groot-Houtdijk (KAM_014 t/m KAM_017)

Het deelgebied Groot-Houtdijk bestaat uit vier peilgebieden die in vergelijking met de rest van het plangebied relatief hoog liggen. Dat komt doordat ze dicht bij de Oude Rijn liggen en daardoor een dikke klei- of zavelbodem hebben. Alleen het noordelijkere KAM_014 ligt iets lager. Alle vier de peilgebieden in dit deelgebied hebben een voornamelijk agrarische functie, met hier en daar wat bebouwing (met name aan de Geestdorp-kant).

KAM_014 heeft een klei-op-veenbodem. Het streven naar het remmen van de bodemdaling d.m.v. een kleine drooglegging is daarom een belangrijke opgave voor dit peilgebied. Het peil wordt daarom -1,90 m t.o.v. NAP. Dit waterpeil is passend bij de droogleggingsnormen uit de Beleidsnota Peilbeheer 2019 voor klei-op-veengebieden. Vroeger was er seizoensgebonden peilbeheer in dit peilgebied, maar dit wordt omgezet in een vast peil op het voormalige zomerpeilniveau. Er is bij grondgebruikers geen behoefte meer aan een winterpeil en een stabielere peilbeheer is beter voor de stabiliteit van de oevers en de waterkwaliteit.

In KAM_015 en KAM_016 wordt al jaren hetzelfde peil gevoerd. In beide peilgebieden gaat het om -1,55 m t.o.v. NAP. Deze peilen waren ook al vastgelegd in het vorige peilbesluit uit 2007. De waterpeilen passen binnen het beleid en sluiten goed aan op het landgebruik. Er is daarom geen reden om de peilen te wijzigen.

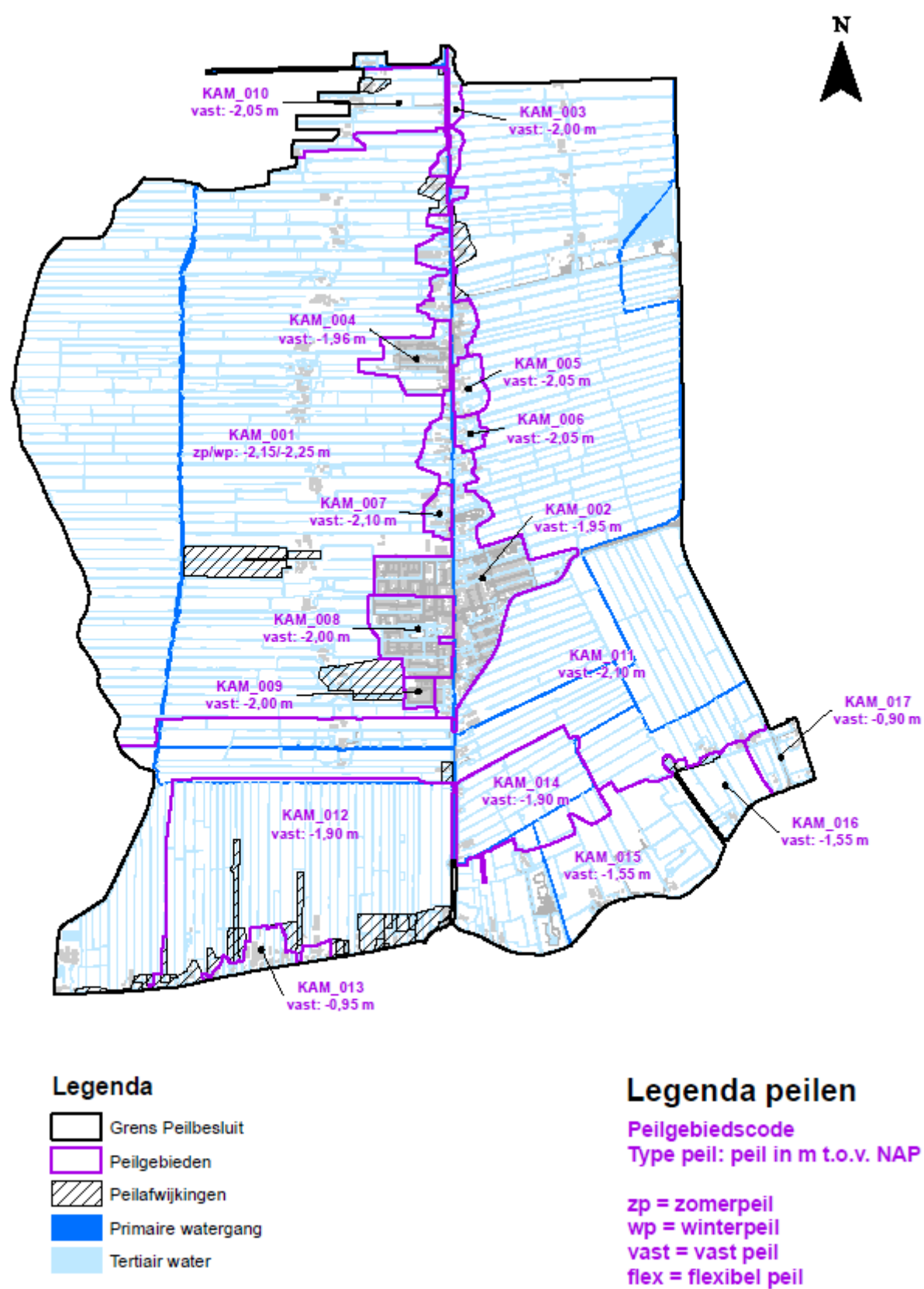
In KAM_017 blijft het peil zoals het is: een vast peil van -0,90 m t.o.v. NAP. Dat peil is 15 cm hoger dan het vigerende peilbesluitpeil, maar gelijk aan het langjarige praktijkpeil. Het hogere peil wordt gewenst door aangelanden en past binnen de droogleggingsnormen.

Flexibel peilbeheer is overwogen voor deze peilgebieden, maar vanwege de agrarische functie wordt dit niet als wenselijk gezien.

Voor deze peilgebieden is in het vigerende peilbesluit geen peilindexering opgenomen en conform het huidige beleid zal dit in het nieuwe peilbesluit ook niet worden ingevoerd.

4.6 Voorgesteld peilbesluit en peilbeheer

Op basis van de bovenstaande afwegingen worden in dit peilbesluit de verschillende peilgebieden met het peil(beheer) vastgelegd. In Figuur 10 staan de peilgebieden met de begrenzing, het oppervlaktewaterpeil en het type peilbeheer. De peilafwijkingen in deze kaart zijn in meer detail weergegeven in Figuur 14. Meer details, zoals gemalen, stuwen, inlaten en peilschalen staan in de officiële peilbesluitkaart.

Figuur 10 Peilbesluitkaart met peilgebieden en peil(beheer)

Het waterschap zal een nieuw peilbesluit nemen als daar aanleiding toe is. Jaarlijks toetst het waterschap of het vigerend peilbesluit nog passend is voor de omstandigheden in het gebied en of het nog aansluit bij het beleid van het waterschap.

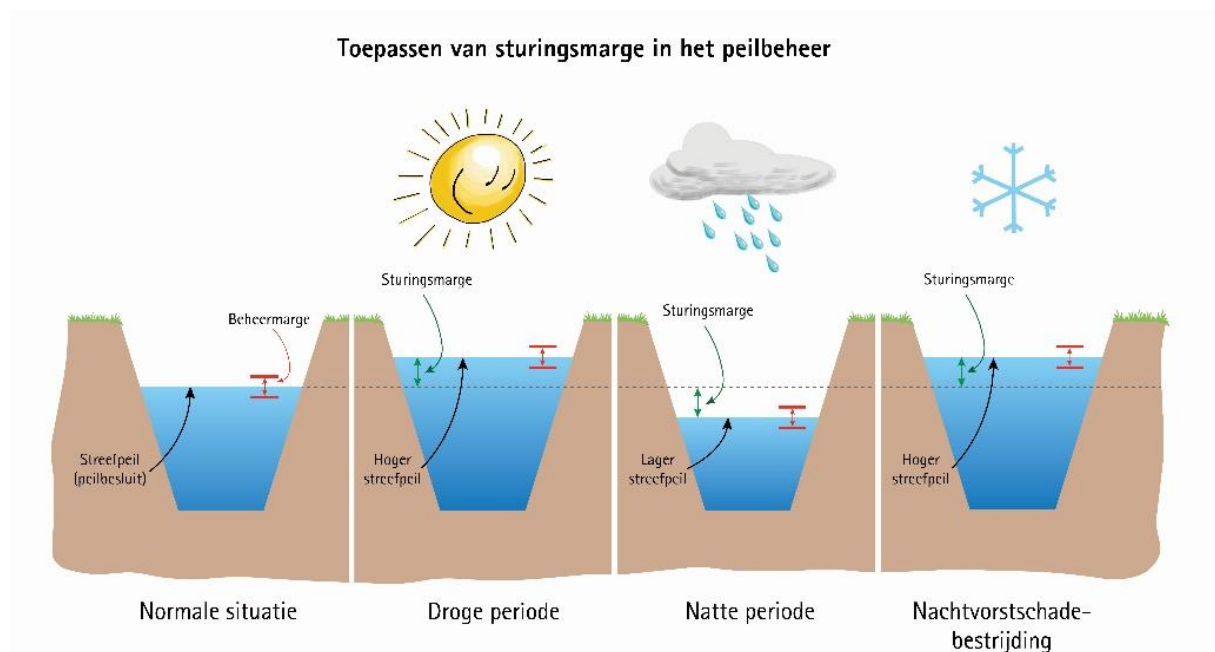
Het waterschap heeft de ambitie om de bodemdaling in het veenweidegebied in 2030 met 50% te remmen. Dit peilbesluit bevat daarom geen actieve peilindexatie meer. Het waterschap blijft peilen aanpassen aan de daadwerkelijk opgetreden maaiveld daling, maar doet dit niet meer tussentijds. In de [Beleidsnota Peilbeheer 2019](#) zijn de uitgangspunten voor peilindexatie vastgesteld.

Marges

In een peilbesluit zijn ook marges ten opzichte van het streefpeil opgenomen (zie Figuur 11):

- De beheermarge in dit peilbesluit is 5 cm. Dit betekent dat het peil 5 cm boven en onder het vastgelegde peilbesluit kan schommelen. Deze beheermarge is noodzakelijk omdat onder andere door weersomstandigheden en het in- en uitlaten van water het oppervlaktewaterpeil kan schommelen.
- De sturingsmarge in dit peilbesluit is 10 cm. Dit betekent dat in droge periodes het peil maximaal 10 cm verhoogd kan worden. Ook kan in natte periodes het peil met maximaal 10 cm verlaagd worden. De sturingsmarges worden alleen ingezet in uitzonderlijke omstandigheden, bij langdurige droogte of langdurige wateroverlast. Er wordt dan per peilgebied afgewogen of het nodig is het peil te verhogen of te verlagen. In geval van een peilverhoging wordt het dagelijks bestuur van het waterschap hierover geïnformeerd.
- Bij calamiteiten, bijvoorbeeld bij langdurige extreme droogte, kan het dagelijks bestuur van het waterschap besluiten om af te wijken van het peilbesluit. Hiervoor moet het dagelijks bestuur een aanvullend besluit nemen en dit bekendmaken aan het gebied.

In de [Beleidsnota Peilbeheer 2019](#) zijn de uitgangspunten en kaders voor marges vastgesteld.

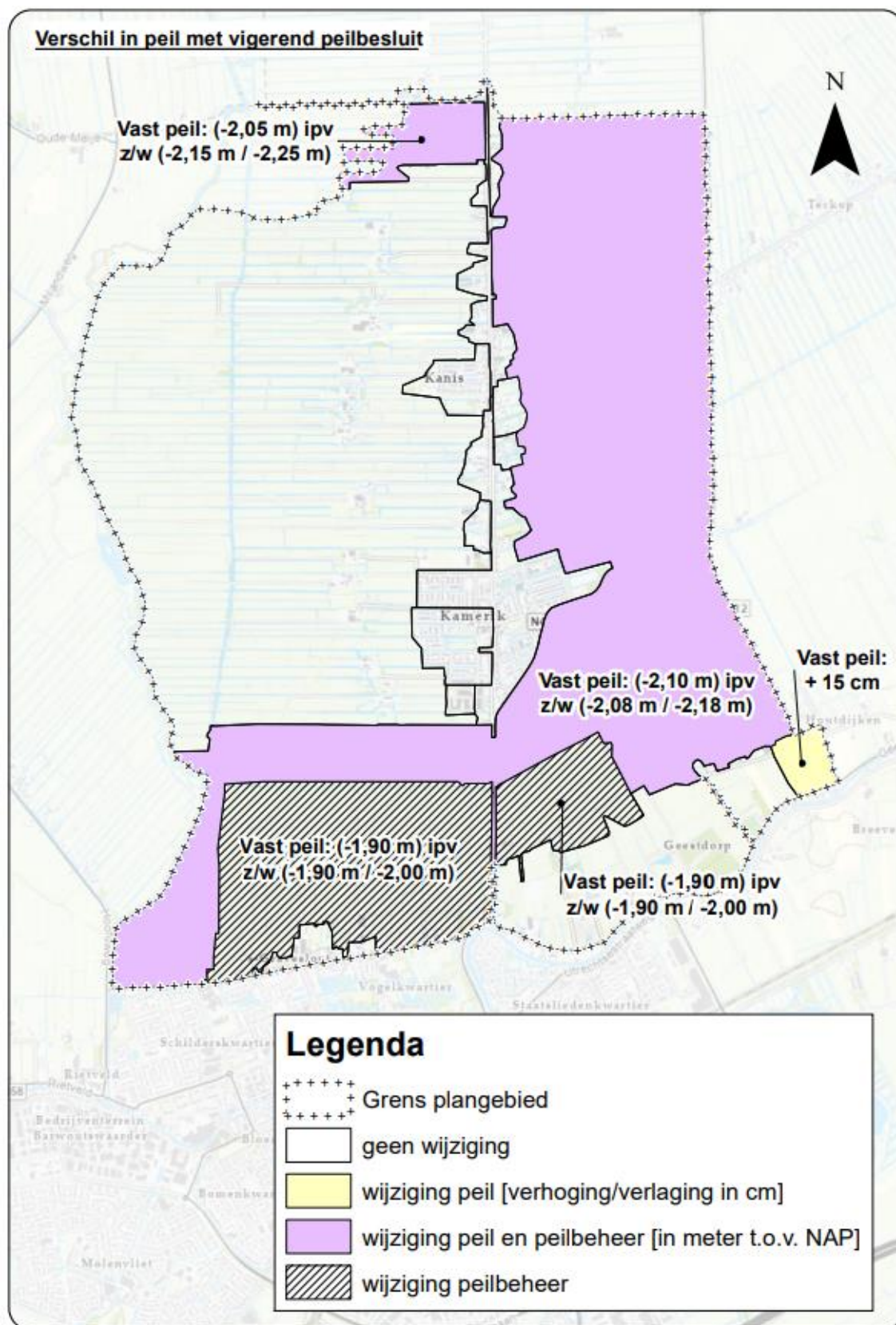

Figuur 11 Toepassen van sturingsmarge in het peilbeheer

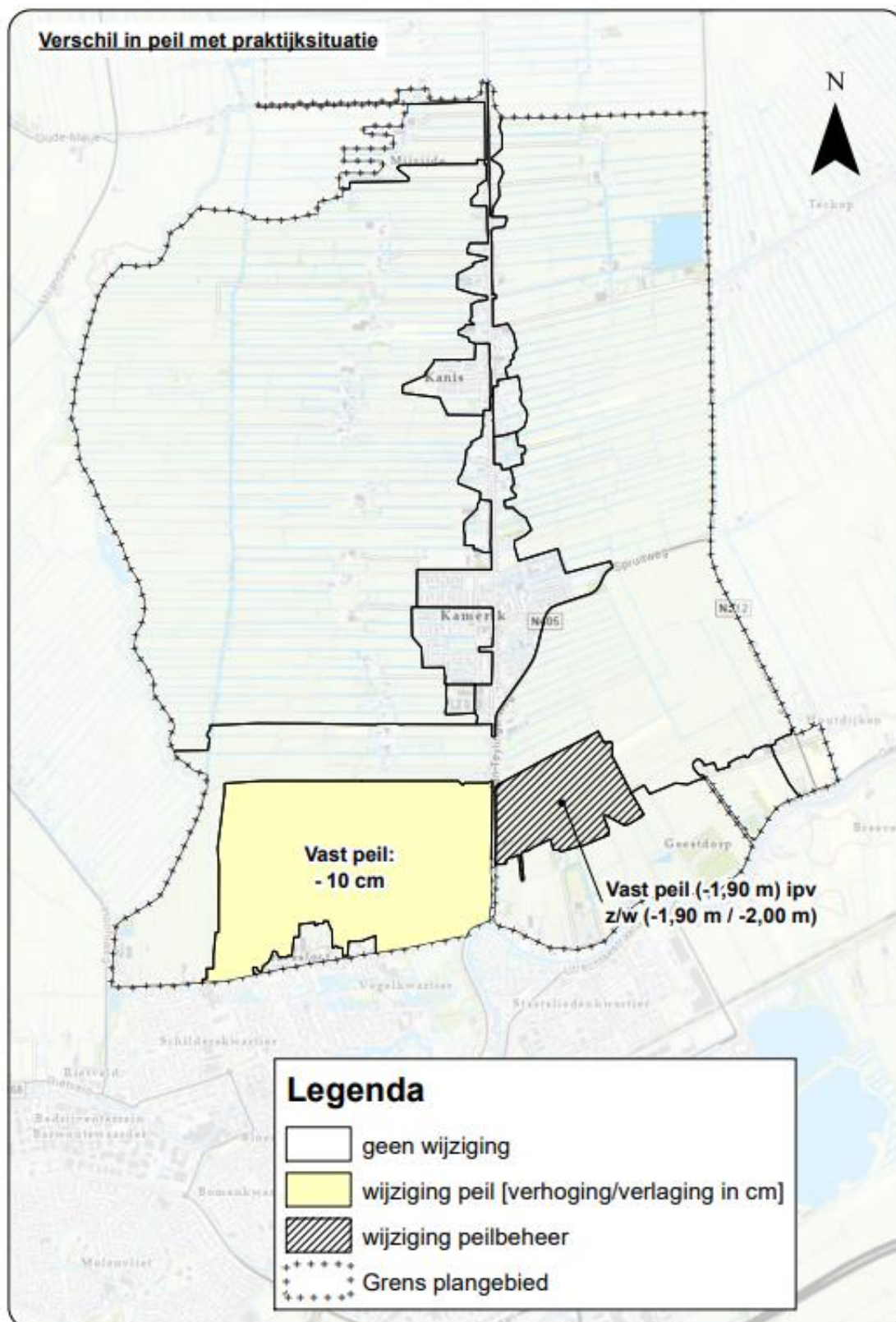
4.7 Veranderingen in waterpeil

Op de peilverschilkaart zijn de veranderingen in het nieuwe waterpeil zichtbaar ten opzichte van het peilbesluit Kamerik Teylingens 2007 (Figuur 12) en het praktijkpeil (Figuur 13). De belangrijkste

wijziging betreft de overgang van seizoensgebonden peilbeheer naar een vast peil voor een groot deel van de peilgebieden.

Figuur 12 Kaart met peilverschillen tussen het vigerende en het nieuwe peilbesluit. Een positief getal betekent een verhoging van het waterpeil

Figuur 13 Kaart met peilverschillen tussen de praktijksituatie en het nieuwe peilbesluit. Een negatief getal betekent een verlaging van het waterpeil

4.8 Peilafwijkingen

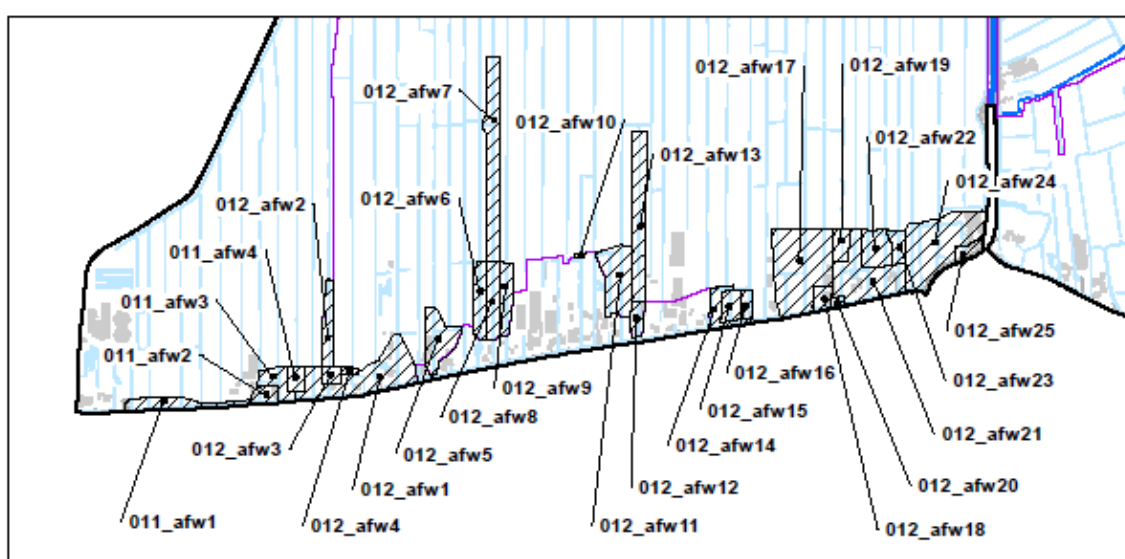
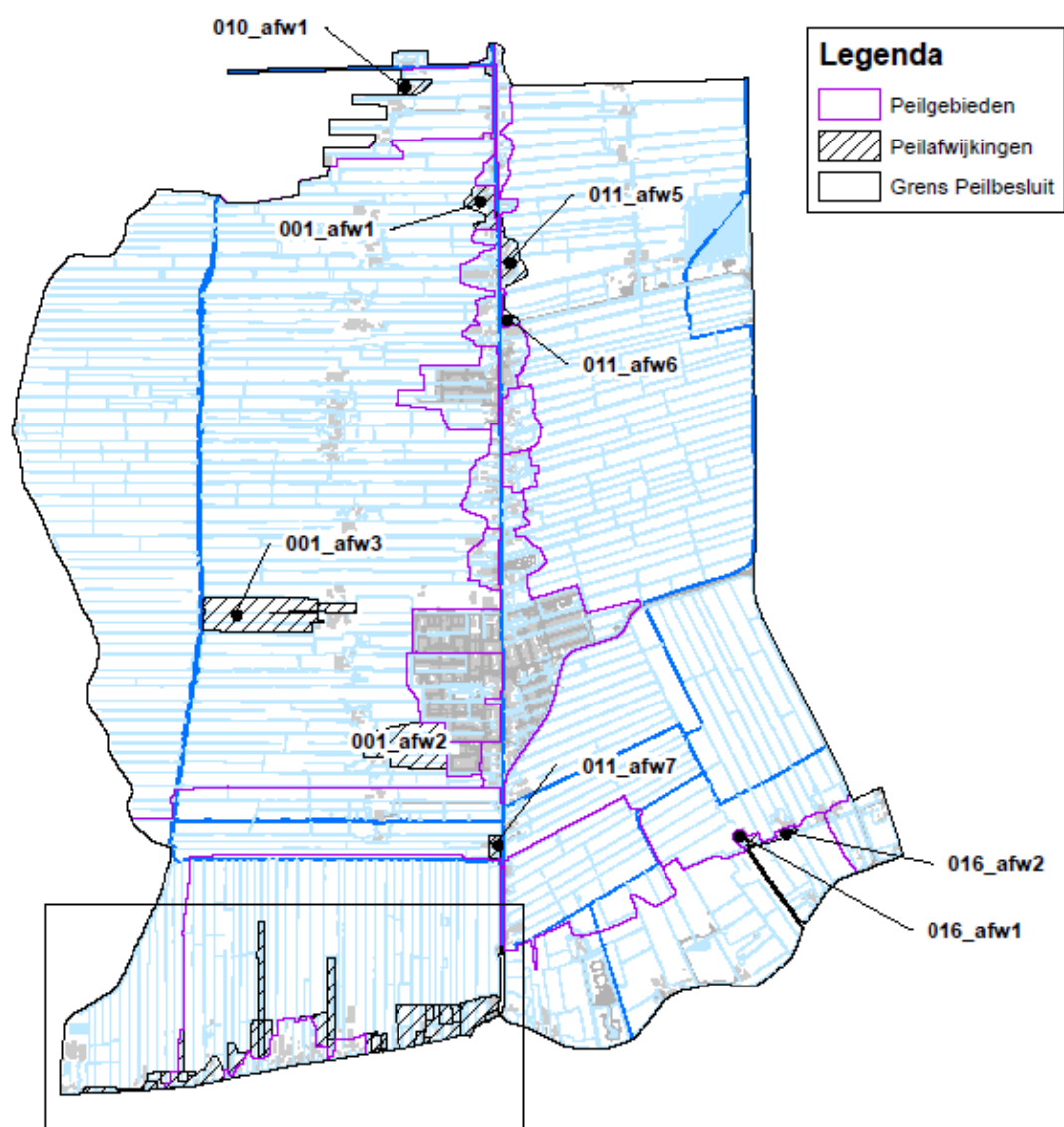
In (kleine) delen van het plangebied wijkt het peil af van het vastgestelde peil van het omliggende peilgebied. Het gaat om gebieden met een hoger peil (hoogwatervoorziening). De peilen in deze

gebieden worden niet door het waterschap, maar door derden (de eigenaren en/of gebruikers) ingesteld (Tabel 1). Deze gebieden worden aangeduid als peilafwijking en zijn alleen toegestaan als er aan de criteria van het waterschap wordt voldaan en overige belangen niet worden geschaad. De belanghebbende van de peilafwijking draagt de kosten voor het peilbeheer en het onderhoud van de kunstwerken die nodig zijn voor de peilafwijking (bijv. inlaten, stuwen en overige kunstwerken).

In Figuur 14 zijn de peilafwijkingen binnen het plangebied weergegeven met een arcering. Op de peilbesluitkaart staan alle peilafwijkingen in Kamerik-Teylingens ook aangegeven.

Tabel 1 Overzicht met peilafwijkingen en soort peilafwijking

Code peilafwijking	Ligt in peilgebied	Bepalingen	Soort peilafwijking
001_afw1	KAM_001	Peil in eigen beheer tussen -1.95m en zp/wp -2.15/-2.25m t.o.v. NAP	Hoogwatervoorziening
001_afw2	KAM_001	Peil in eigen beheer tussen -2.00m en zp/wp -2.15/-2.25m t.o.v. NAP	Hoogwatervoorziening
001_afw3	KAM_001	Conform bepalingen uit te verlenen vergunning	Onderbemaling
010_afw1 & 010_afw2	KAM_010	Peil in eigen beheer tussen -1.95m en -2.05m t.o.v. NAP	Hoogwatervoorziening
011_afw1 t/m 011_afw4	KAM_011	Peil in eigen beheer tussen -0.7m en -2.10m t.o.v. NAP	Hoogwatervoorziening
011_afw5 & 011_afw6	KAM_011	Peil in eigen beheer tussen -1.95m en -2.10m t.o.v. NAP	Hoogwatervoorziening
011_afw7	KAM_011	Peil in eigen beheer tussen -1.90m en -2.10m t.o.v. NAP	Hoogwatervoorziening
012_afw1 t/m 012_afw25	KAM_012	Peil in eigen beheer tussen -0.7m en -1.90m t.o.v. NAP	Hoogwatervoorziening
016_afw1 & 016_afw2	KAM_016	Peil in eigen beheer tussen -0.45m en -1.55m t.o.v. NAP	Hoogwatervoorziening

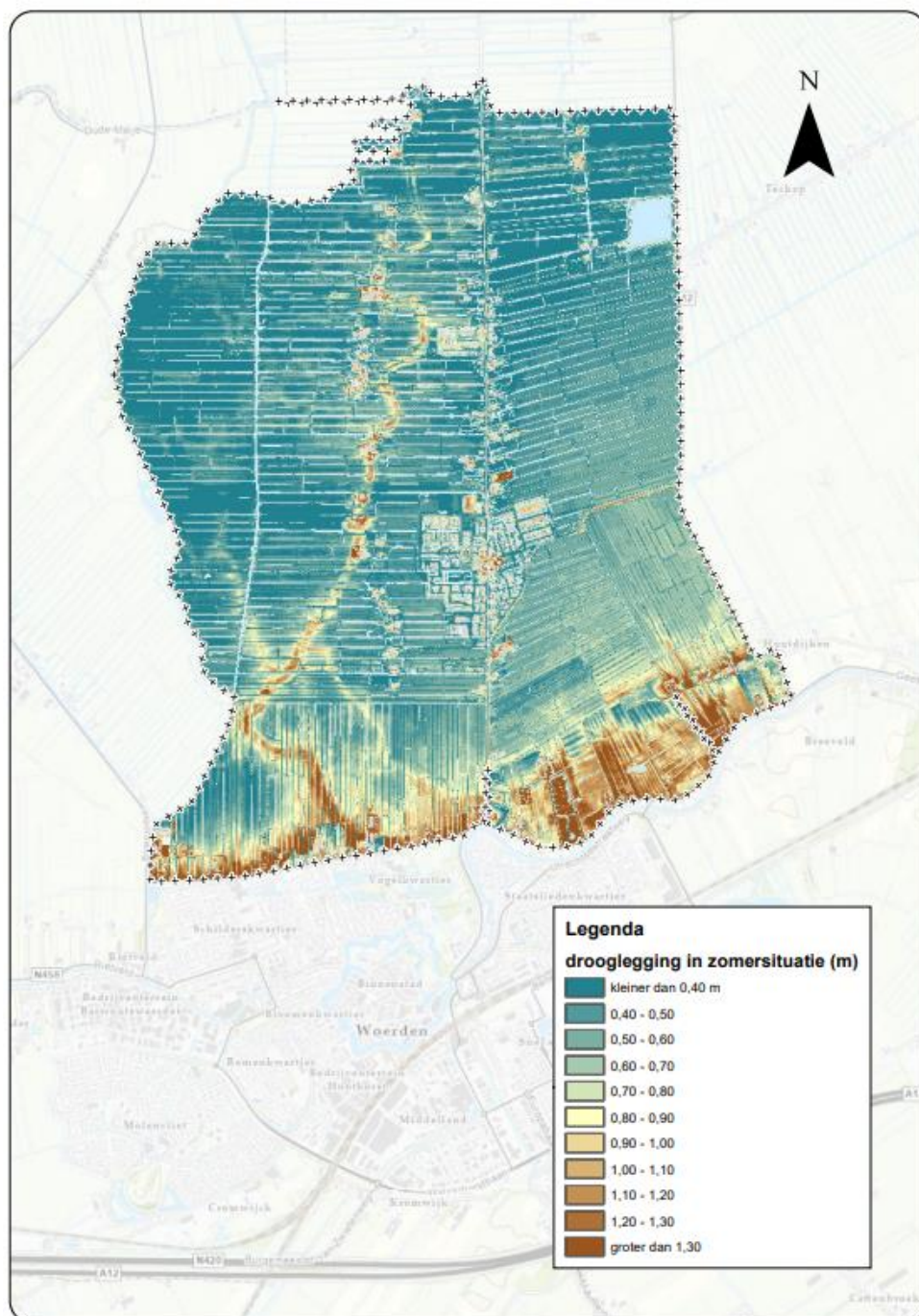
Figuur 14 Peilafwijkingen in het peilbesluitgebied

5 Effecten van de nieuwe peilen

Bij het opstellen van een peilbesluit kijkt het waterschap naar mogelijke effecten van het waterpeil op het watersysteem en andere watergerelateerde beleidsthema's zoals de waterkwaliteit, klimaatbestendigheid, het remmen van bodemdaling, grondwater, biodiversiteit, waterveiligheid en mogelijke effecten op de omgeving zoals archeologie en cultuurhistorie. Hieronder worden de effecten van de peilen beschreven.

5.1 Drooglegging

In Figuur 15 is de drooglegging voor het gebied weergegeven met de nieuwe peilen van dit peilbesluit.

Figuur 15 Droogleggingskaart bij het zomerpeil

Voor het berekenen van de drooglegging is gebruik gemaakt van de maaiveldhoogtes uit het meest recente Actueel Hoogtebestand Nederland, het AHN5 (zie ook Figuur 5). Het gebied is voor het AHN5 ingemeten in 2023.

5.2 Grondwater

De grondwaterstand zal naar verwachting vrijwel nergens veranderen wanneer de peilen in dit peilgebied worden ingesteld, aangezien deze aansluiten op de praktijksituatie. Alleen in KAM_012 zal de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) iets dalen. Dit is een gewenst effect, omdat de laagste percelen hier als erg nat werden ervaren. Bovendien blijft dit binnen de normeringen voor de drooglegging.

De grondwaterstanden worden beïnvloed door verschillende factoren. De slootpeilen spelen geen rol, maar neerslag en verdamping hebben een groter effect.

5.3 Wateroverlast en waterbeschikbaarheid

Het waterschap toetst het watersysteem aan de door de provincie vastgestelde gebiedsnormen voor waterkwantiteit. Uit de laatste toetsing (2016) is gebleken dat voor dit gebied geen opgave is om wateroverlast tegen te gaan.

In de meeste peilgebieden zullen de voorgestelde peilen naar verwachting niet tot extra wateroverlast leiden, aangezien de peilen niet worden verhoogd. Voor KAM_014 betekent de overgang naar een vast peil in de winter echter wel een verhoging ten opzichte van het huidige winterpeil. Dit leidt tot minder bergingsruimte in het winterhalfjaar. De impact hiervan zal naar verwachting gering zijn, omdat de peilverhoging beperkt is.

Nieuw in dit peilbesluit is een sturingsmarge. Die geeft de mogelijkheid om in natte of droge tijden tijdelijk 10 cm van het peilbesluit af te wijken. Dankzij de sturingsmarge kan het waterschap flexibeler omgaan met het waterpeil in tijden van langdurige droogte of langdurige wateroverlast. Als het erg nat is kan het waterpeil tijdelijk met 10 cm worden verlaagd, in tijden van droogte kan het waterpeil tot 10 cm worden verhoogd t.o.v. het peilbesluit.

Transitie in het veenweidegebied

In de toekomst vindt er als gevolg van economische ontwikkelingen, klimatologische veranderingen en doorgaande bodemdaling naar verwachting een langzame ruimtelijke transitie plaats in het veenweidegebied. Ook de stikstofdiscussie kan dit aanjagen. Zowel grootschalige als kleinschalige transities bieden kansen voor het waterbeheer, waarbij het waterschap actief zal participeren. Daarnaast ziet het waterschap vernatten als een kansrijke strategie in het veenweidegebied: vernatten van het gebied om bodemdaling tegen te gaan en om droogteschade te voorkomen is acceptabel, hoewel dit leidt tot afname van de bergingscapaciteit. Zie voor meer informatie de Visie en Handelingsperspectief Toekomstbestendig Watersysteem van het waterschap.

Extreem weer

Door klimaatverandering komt extreem weer, zoals hittegolven, hevige buien of droogte, steeds vaker voor. Een van de uitgangspunten van een peilbesluit is dat het nieuwe peilbeheer niet leidt tot meer wateroverlast. Het waterschap werkt in het Deltaprogramma Zoetwater samen met andere waterbeheerders aan het beperken van de gevolgen van droogte. In extreme situaties worden de calamiteitenplannen in werking gesteld.

5.4 Bodemdaling en broeikasgassen

Het grootste deel van het gebied heeft een veenbodem waardoor veenoxidatie, CO₂-uitstoot en bodemdaling optreedt. Er zijn verschillende methodes voor het berekenen van de broeikasgasemissies op basis van de grondwaterstand of de bodemdaling. De methodes zijn momenteel nog niet geschikt om toe te passen op kleinere gebieden, zoals in een peilbesluit, vanwege het detailniveau en de vele onzekerheden. Veenoxidatie en daarmee bodemdaling kunnen onder andere verminderd worden door de drooglegging te verkleinen.

De ontwerppeilen in de polders hebben een kleinere drooglegging dan de droogleggingsnorm uit de Beleidsnota Peilbeheer 2019. De drooglegging in de polders past bij de ambitie van de Regionale Veenweide Strategie dat het waterschap zich richt op een gemiddelde drooglegging van 40 cm. Daarmee wordt in de toekomst de bodemdaling geremd en draagt het bij aan een lagere uitstoot van broeikasgassen.

In het nieuwe peilbesluit is voor de toekomstige jaren geen peilindexatie (aanpassen van het waterpeil aan de natuurlijke maaiveldaling) meer opgenomen. Wel is er een sturingsmarge opgenomen, waardoor het peil verhoogd kan worden in uitzonderlijk droge periodes en verlaagd kan worden in uitzonderlijk natte periodes. Hiermee geeft het waterschap invulling aan zijn ambitie om de bodemdaling te remmen.

Bodemdaling en de uitstoot van broeikasgassen in veengebied

Door veenoxidatie treedt bodemdaling op en komen uit de bodem de broeikasgassen koolstofdioxide (CO₂) en lachgas (N₂O) vrij. Veenoxidatie treedt op als veen blootgesteld wordt aan zuurstof. In het algemeen geldt: hoe lager het grondwaterpeil, hoe meer veen oxideert en hoe meer CO₂ vrijkomt. Andere factoren die de CO₂-uitstoot beïnvloeden zijn onder andere het landgebruik en het bemesten. Bij te hoge grondwaterstanden kan door de afbraak van organisch materiaal ook meer methaan (CH₄) vrijkomen. En onder natte omstandigheden kunnen door biologische processen ook meer lachgasemissies ontstaan. Methaan en lachgas zijn sterkere broeikasgassen dan CO₂. Om de broeikasemissies te beperken moeten de grondwaterstanden dus niet te laag en niet te hoog zijn.

5.5 Waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit

Een aantal peilgebieden hebben een vast peilbeheer gekregen in plaats van het vigerende seizoenspeil. Dit kan een gunstig effect hebben op de waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit, aangezien een vast peil natuurlijkere omstandigheden kan creëren dan een kunstmatig, tegennatuurlijk zomer-winterpeil.

In de praktijk werden in deze gebieden al vaste peilen gehanteerd, waardoor er feitelijk geen verandering optreedt. Voor KAM_014 wordt wel een wijziging doorgevoerd: hier wordt overgestapt van een seizoenspeil naar een vast peil, wat aansluit bij de wensen uit het gebied. Tegelijkertijd was er ook vanuit de polder Mijzijde de wens om daar het seizoensgebonden peilbeheer te behouden.

Peilbeheer en waterkwaliteit

Het peilbeheer beïnvloedt niet alleen de hoeveelheid water in een gebied, maar ook de waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit. Het type peilbeheer bepaalt bijvoorbeeld hoeveel inlaatwater nodig is. De keuze van het type peilbeheer moet hierop afgestemd zijn. Waterkwaliteit en ecologie hebben daarom een volwaardige plaats binnen deze afweging. Flexibel peilbeheer kan bijvoorbeeld een belangrijke bijdrage leveren, omdat dit het inlaten van gebiedsvreemd water (indien gewenst) kan beperken en daarmee bijdraagt aan een hogere ecologische kwaliteit.

5.6 Weidevogels

Legenda

- Grens plangebied
- ▨ Aanvalsplan grutto
- Weidevogelkerngebied

Weidevogels en peilbeheer

Weidevogels zijn vogelsoorten die in graslanden broeden, zoals de kievit, de grutto, de tureluur en de scholekster. De populaties van deze vogelsoorten zijn de afgelopen decennia fors afgenomen. Over het algemeen hebben foeragerende (maart) en broedende (april) weidevogels een voorkeur voor vochtige tot natte graslanden. Het waterschap ondersteunt andere overheden en (agrarische) natuurverenigingen die maatregelen nemen voor de bescherming van de weidevogels. Waar dit gewenst is, kan het waterschap een hoger waterpeil vaststellen. Een hoger slootpeil leidt tot een hogere

grondwaterstand in de percelen, weidevogels profiteren hiervan. Belangrijk daarbij is dat waterpeil en graslandbeheer sterk aan elkaar zijn gekoppeld.

5.7 Waterveiligheid

Om het gebied te beschermen tegen overstromingen zijn regionale waterkeringen aangewezen. Met de in dit peilbesluit voorgestelde peilen en peilbeheer worden er geen nadelige effecten voor de waterveiligheid verwacht. De peilen in de peilgebieden langs de regionale waterkering De Grecht zullen namelijk niet wijzigen.

Stabiliteit waterkeringen

De stabiliteit van een waterkering is mede afhankelijk van het grondwaterprofiel in de kering. Dit profiel wordt bepaald door onder andere de grondsoort waaruit de kering bestaat, het profiel van de kering, de neerslag en verdamping op dat moment, maar ook door de drainagebasis. De drainagebasis is doorgaans de dichtstbijzijnde watergang, met het daarin gehanteerde peil. Veranderingen aan de locatie van de watergang of het gevoerde peil kunnen leiden tot een ander grondwaterprofiel in de kering en daarmee tot een (mogelijk ongewenste) verandering van de stabiliteit. Daarnaast heeft het waterpeil in een watergang direct invloed op de belasting van een aangrenzende waterkering, zoals in het geval van een boezemwater waarlangs een regionale kering ligt.

5.8 Cultuurhistorie en archeologie

Op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (2008) is te zien dat er in de polder Mijzijde een zone met een hoge trefkans op archeologische waarden ligt, evenals een deel van het gebied in het zuiden. Op de Archeologische Monumentenkaart (2014) staan de dorpskern van Kamerik, historische boerderijen en landhuizen, en het stoomgemaal Kamerik-Teylingens. Uitgangspunt is dat de archeologische resten zoveel mogelijk in de bodem moeten worden bewaard en behouden. Ook wordt er bij peilafwegingen rekening gehouden met de houten funderingen van oude gebouwen.

Aangezien de voorgestelde peilen niet dalen ten opzichte van het langjarige praktijkpeil en de drooglegging relatief gering blijft, wordt niet verwacht dat de peilen in dit nieuwe peilbesluit gevolgen hebben voor eventuele bodemschatten.

Archeologie en de grondwaterstand

Archeologische vindplaatsen in vochtige bodems, bijvoorbeeld resten van historische nederzettingen, bevatten veel kwetsbaar materiaal. (Grond)water beschermt organische materialen, zoals hout en skeletten. Als ze onder water staan, kan er geen zuurstof bij komen. Zodra er wel zuurstof bij komt, vergaan ze. Als de archeologische resten dus dicht bij de oppervlakte liggen, kan een verlaging van het waterpeil ertoe leiden dat ze vergaan.

5.9 Recreatie

Binnen het plangebied zijn geen specifieke recreatie(plaatsen) aanwezig waar dit peilbesluit effect op heeft.

Recreatie en peilbeheer

Bij de afweging van het peil houdt het waterschap rekening met de recreatieve functies en/of het recreatieve (mede)gebruik van het water.

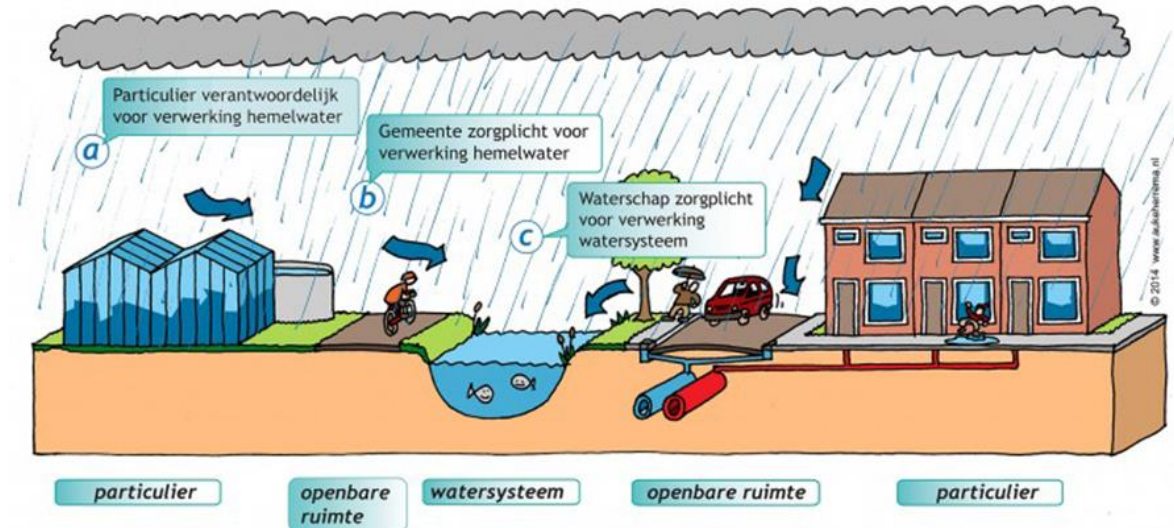
5.10 Vaarwegbeheer

Er ligt geen aangewezen vaarweg in dit peilbesluitgebied.

6 Verantwoordelijkheden waterbeheer

6.1 Wie doet wat in het waterbeheer?

De verschillende overheden hebben elk hun eigen taak in het waterbeheer: waterschap, gemeente en provincie. Maar ook grondeigenaren hebben een verantwoordelijkheid in het waterbeheer. Elke partij moet zelf maatregelen nemen om problemen op zijn terrein te beperken of te voorkomen. Dit wordt in onderstaande tekening toegelicht.

Figuur 17 Overzicht taken en verantwoordelijkheden waterbeheer

Grondeigenaar

Een grondeigenaar is verantwoordelijk voor het (grond)water op zijn/haar perceel en onder de gebouwen op deze grond. U bent op uw eigen perceel verantwoordelijk voor maatregelen om wateroverlast van regenwater of grondwater te voorkomen. U bent op uw eigen perceel ook verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van waterinfiltratiesystemen.

Bij een peilafwijking is de grondeigenaar of gebruiker verantwoordelijk voor het op peil houden van de sloten binnen de peilafwijking en voor de kunstwerken (inlaat, stuwen, gronddammen, damwanden en pomp) die hiervoor nodig zijn.

Gemeente

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor het grondwaterbeheer in de openbare ruimte (bebouwd gebied) en voor de afvoer van regen- en afvalwater via het riool. Dit betekent dat de gemeente maatregelen moet nemen om structurele grondwaterproblemen in openbaar stedelijk gebied te voorkomen of beperken.

Waterschap

Het waterschap zorgt voor een goede werking van het oppervlaktewatersysteem door het op het juiste peil houden van het water in sloten en vaarten. Met behulp van stuwen, sluizen, duikers en gemalen kan water worden afgevoerd, vastgehouden en/of worden binnengelaten.

Provincie

De provincie is verantwoordelijk voor de algemene kaders waarbinnen waterschappen en gemeenten moeten werken en voor de kwaliteit van het grondwater. De provincie gaat ook over het verstrekken en handhaven van vergunningen voor grondwateronttrekkingen zoals drinkwatervoorzieningen, onttrekkingen van meer dan 150.000 m³ per jaar, bodemenergiesystemen en grondwaterbeschermingsgebieden.

6.2 Wat kunt u van het waterschap verwachten?

Het waterschap heeft een inspanningsverplichting om te voldoen aan het vastgestelde peilbesluit. Om het waterpeil onder alle omstandigheden goed te kunnen sturen, is het belangrijk dat er voldoende ruimte voor water is en blijft. In natte tijden is opslagruimte (berging) gewenst en in droge tijden is een voorraad nodig, des te meer omdat we door klimaatverandering vaker met extreme situaties te maken krijgen. Om goed water te kunnen aan- en afvoeren is het nodig om het oppervlaktewater van tijd tot tijd te baggeren. Als waterschap baggeren we de grotere watergangen (primair) terwijl voor de kleinere sloten de eigenaren van de aangrenzende percelen verantwoordelijk zijn. De werkzaamheden die het waterschap uitvoert, worden betaald uit de waterschapsbelasting.

Voor melding van een klacht of overlast kunt u terecht op [de website van het waterschap](#). Het kan bijvoorbeeld gaan om een te hoog of te laag waterpeil, afval in het water, problemen met de waterdoorstroming, ondermaats onderhoud van de waterkant of een scheur in de dijk. Voor meldingen zoals water op straat, problemen met de riolering, water in kelders dient u contact op te nemen met de gemeente.

7 Inspraak en informatie

7.1 Inspraak

Het ontwerppeilbesluit heeft van 14 april 2025 tot en met 25 mei 2025 ter inzage gelegen. Belanghebbenden konden in deze periode een inspraakreactie (zienswijze) indienen. Er zijn vier zienswijzen ingediend.

Naar aanleiding van een zienswijze is in de toelichting op het peilbesluit bij hoofdstuk 4.6 (Marges) de tekst over sturingsmarges uitgebreid en een verwijzing opgenomen naar de Beleidsnota Peilbeheer 2019, waarin meer verduidelijkt wordt over de marges in een peilbesluit.

Na de inspraakperiode is het peilbesluit ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur van het waterschap.

7.2 Het vervolg – wat gebeurt er na de inspraakperiode?

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden heeft alle zienswijzen verzameld en opgenomen in een inspraakrapport, dat naar de insprekers is verzonden. In het inspraakrapport is aangegeven hoe het waterschap de zienswijzen behandelt.

Het peilbesluit en het inspraakrapport zijn behandeld door de commissie Waterveiligheid en Waterkwantiteit in de vergadering van 18 september 2025. De vaststelling van het peilbesluit is behandeld door het algemeen bestuur in de vergadering van 8 oktober 2025.

7.3 Beroep na vaststelling

Belanghebbenden hebben de mogelijkheid om binnen zes weken na bekendmaking van de vaststelling van het peilbesluit beroep in te stellen bij de Rechtbank in Utrecht, conform artikel 8:1 Algemene wet bestuursrecht. Een beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient tenminste te bevatten: de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het peilbesluit waartegen het beroepschrift is gericht en de gronden van beroep. Voor het instellen van beroep is griffierecht verschuldigd. Een beroepschrift moet in tweevoud worden gericht aan de Rechtbank Midden Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht, onder overlegging van een afschrift van het peilbesluit.

Het instellen van beroep heeft geen schorsende werking. Indien beroep is ingesteld, kan daarnaast ook om een voorlopige voorziening worden gevraagd als er tijdelijke maatregelen nodig zijn waarmee niet tot de uitspraak op het beroepschrift kan worden gewacht. Het verzoek moet worden gedaan bij de voorzieningenrechter van dezelfde rechtbank. Daarvoor is hetzelfde griffierecht opnieuw verschuldigd.

Het beroep en verzoek om een voorlopige voorziening kunnen ook digitaal ingesteld worden bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

7.4 Contact en informatie

Voor meer informatie, een inhoudelijke toelichting op het peilbesluit, het maken van een afspraak en/of het indienen van een mondelinge inspraakreactie kunt u contact opnemen met Ben Jonkman, projectleider van het peilbesluit Kamerik-Teylingens, via 030 – 209 76 41 of ben.jonkman@hdsr.nl.

Het waterschap informeert u over de voortgang van het peilbesluit via de website en nieuwsbrieven.